

Erasmus+

Käthe-Kollwitz-Schule
Berufskolleg der
StädteRegion Aachen

Vyšší odborná škola pedagogická a sociální,
Střední odborná škola pedagogická
a Gymnázium (Praha 6)

PROJEKT PRAACH

**Didaktické zpracování vybraných cášských
a pražských pověstí pro předškolní
a mladší školní děti**

Praha 2015 / 2017

OBSAH:

Úvod	3
Cášské památky	
Bahkauv	5
Cášský chrám	6
Lousberg	8
Printy	9
Klapavá ulička	10
Pracovní listy	11
Pověst o Bahkauvovi	
Pověst	12
Pracovní listy	15
Pověst o stavbě cášského chrámu	
Pověst	18
Pracovní listy	21
Pověst o Lousbergu	
Pověst	24
Pracovní listy	26
Pověst o printách	
Pověst	29
Pracovní listy	31
Pověst o Klapavé uličce	
Pověst	34
Pracovní listy	36

Praha a její památky

Praha	41
Vyšehrad	43
Karlův most	45
Staroměstský orloj	47
Pracovní listy	49

Pověst o Bivojovi

Pověst	55
Pracovní listy	58

Pověst o Přemyslovi

Pověst	61
Pracovní listy	64

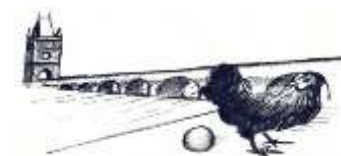
Pověst o Horymírovi

Pověst	68
Pracovní listy	72

Pověst o stavbě Karlova mostu

Pověst	75
Pracovní listy	78

Pověst o čertovi na Karlově mostě

Pověst	81
Malované čtení	84
Pracovní listy	87

Pověst o Staroměstském orloji

Pověst	92
Pracovní listy	95

PROJEKT PRAACH

Dovolujeme si Vám představit dosavadní výsledky práce žákyň a žáků na projektu s názvem **PRAACH – Didaktické zpracování vybraných cášských a pražských pověstí pro předškolní a mladší školní děti**. Tento projekt vznikl v rámci evropského vzdělávacího programu ERASMUS+ a je financovaný z prostředků Evropské unie. Na projektu spolupracuje naše škola, Vyšší odborná škola pedagogická a sociální, Střední odborná škola pedagogická a Gymnázium Evropská, s Käthe-Kollwitz-Schule z německých Cáh. Slovo PRAACH je vytvořeno z počátečních písmen názvů obou měst - PRAha a AACHen (Cáchy), což symbolizuje jednak vzájemnou historickou provázanost obou měst a jednak naše školní partnerství a spolupráci.

Projekt je rozdělen do dvou fází. V prvním projektovém roce (2015/16) vypracovali žákyně a žáci obou škol informační texty o památkách svého města, texty pověstí, slovníček ke každé pověsti, pracovní listy k pověstem a slovníček důležitých obrátů užívaných v mateřských školách, jejichž část Vám zde prezentujeme. Zároveň měli možnost vyzkoušet si vypracované materiály i během své pedagogické praxe v předškolním zařízení jak v Praze, tak i v Cáhách. Ve druhém projektovém roce (2016/17) připravuje každá škola divadelní představení, ve kterém představí vybranou pověst svého města. Tato divadelní představení odehrají žáci a žákyně dětem z vybraných pražských a cášských mateřských škol.

Veškeré materiály týkající se pražských pověstí vypracovali žáci a žákyně 1. – 3. ročníků střední odborné školy pedagogické a tyto materiály naleznete na webových stránkách naší školy www.pedevropska.cz v záložce **Spolupráce se**

zahraničím. Materiály o celém projektu PRAACH naleznete na webových stránkách **www.praach.de**.

- Informační texty o Praze a jejích významných památkách – Praha, Karlův most, Vyšehrad, Staroměstský orloj (v českém a anglickém jazyce)
- Původní i zjednodušené texty pověstí – o Bivojovi, o Přemyslovi, o Horymírovi, o stavbě Karlova mostu, o čertovi na Karlově mostě a o Staroměstském orloji (v českém, anglickém a německém jazyce)
- Pracovní listy k Praze a pověstem (v českém a anglickém jazyce)
- Přípravy na didaktickou činnost s dětmi v mateřské škole (v českém jazyce)
- Slovníčky k jednotlivým pověstem (v českém, anglickém a německém jazyce)
- Slovníček důležitých frází a obrátů, které jsou používány v mateřských školách (v českém, anglickém a německém jazyce)
- Malované čtení k pověsti o čertovi na Karlově mostě (v českém, anglickém a německém jazyce)
- Plošné divadélko k pověsti o Horymírovi

Přejeme si, aby se Vám tyto materiály líbily a abyste je rádi používali.

Mgr. Olga Sedlářová, vedoucí projektu

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Bahkauv

Už v 17. století vyvěral v CÁCHÁCH pramen horké vody. V roce 1904 byl zřízen pomník tomuto prameni, socha, která měla připomínat pověst o Bahkauvovi. Tento pomník byl vysvěcen 18. listopadu 1904, ale už během 2. světové války byla socha roztavena a zůstal jen podstavec. Po dlouhých diskuzích se rozhodlo, že stará socha nebude obnovena, ale že se nechá udělat nová, moderní. A tak vznikla podle návrhu Kurta-Wolfa von Borries socha Bahkauva, která byla odhalena 27. září 1967. Voda neteče z tlamy jako u první sochy, nýbrž z ocasu.

FOTO: Euku: ↗-Eigenes Werk, CC BY-SA3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8103746>

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Cášský chrám

Cášský chrám je první německá stavba, která byla zapsána do seznamu světového dědictví UNESCO (1978). Chrám byl korunovačním kostelem německých králů a nachází se v něm hrob Karla Velikého.

Zajímavá architektura chrámu

přitahuje mnoho návštěvníků – zvláště jeho románský chór na půdorysu pravidelného osmiúhelníku, gotický chór z let 1355 - 1414, kde jsou uloženy ostatky Karla Velikého, a také nádherná vnitřní výzdoba. Antické sloupy a bronzová socha medvědice svědčí o snaze Karla Velikého vytvořit odkaz na Římskou říši.

Z místní hutě pocházejí piniová šiška, tzv. vlčí dveře a bronzová mříž. Na pověst o stavbě chrámu odkazují piniová šiška, socha vlka u vstupních dveří a vlčí

dveře.

Mramorový trůn v západní části vznikl pravděpodobně u příležitosti korunovace Otty I. Mozaika na klenbě oktagonu s obrazem apokalyptické vize nebeského Jeruzaléma je volná rekonstrukce karolínského originálu

z roku 1881.

Cáchy a cášské pověsti

K dalším pamětihodnostem patří bohatě zdobená ambona, zlatý oltář z 11. století, osmihranný svícen a nádherná zlatá schrána s ostatky Karla Velikého.

FOTO: Wikipedia

Lokilech - Eigenes Werk, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=213908>

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Lousberg

Na úpatí Lousbergu stojí dvě bronzové sochy, které představují čerta a trhovkyni. Ve slově Lousberg se ukrývá slovo „lous“, což v cášském dialektu znamená „vychytralý“ a odkazuje na vychytralost trhovkyně, které se podařilo obelstít čerta.

Lousberg je 264 metrů vysoký a je tvořen mořským pískem a částičky mušlí (stejně tak i oba sousední kopce Salvator a Wingertsberg).

Pověst se pokouší vysvětlit, proč je možné i v dnešní době nalézt zkameněliny mlžů.

Na Lousbergu stojí otočná věž jménem Belvedere, bývalá vodárna. Pokud vystoupáte 173 schodů, ocitnete se ve výšce 35 metrů. Ve věži se nachází restaurace, která se cca za jednu hodinu otočí kolem své osy. Odtud se skýtá nádherný výhled na celé Cáchy.

FOTO: Cášský čert a trhovkyně, Krista Löneke-Kemmerling, zdroj: Wikipedie

Printy

Pověst připomíná velký požár, který vypukl 2. května 1656 ráno v pekařství Petera Mause a který zničil téměř celé Cáchy. Tehdy shořelo 4664 z celkových 5300 staveb a o život přišlo 17 lidí. Trvalo celý rok, než se Cáchy z požáru vzpamatovaly.

Cášské printy jsou speciální druh perníčků, které se v CÁCHÁCH pečou od roku 1820. Slovo „printa“ pochází z anglického slova „print“ a používá se i v cášském dialektu. Tímto slovem bylo označováno pečivo, které se peklo v 15. století a k jehož výrobě se používaly dřevěné formy, do kterých se muselo těsto natlačit.

Neví se, kde se v CÁCHÁCH pekly první printy, ale tuto tradici připomíná socha dívky s printou na rohu Körbergasse.

FOTO: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=22825434>

Klapavá ulička

Klapavá ulička je velmi krátká a vede přímo k cášskému chrámu. Dnes se říká, že své jméno dostala na základě pověsti o Mundolphovi a Gundolphovi, neboť kostry obou biskupů měly při chůzi na dlažbě, ale také z radosti z cášského chrámu, klapat. Dříve zde stával

mlýn. Pod ulicí vedla strouha, kterou byla přiváděna voda k mlýnu. Tato strouha byla objevena při stavebních pracích v roce 2005 a je možné ji vidět „archeologickým okénkem“ na rohu Klappergasse a Jakobstraße. Někteří Cášané tvrdí, že je Klapavá ulička pojmenovaná podle klapavého zvuku, které

bez přestání vydávalo točící se mlýnské kolo. Toto klapání nahánělo lidem, kteří bydleli v blízkosti mlýna, strach.

Na konci uličky se nachází klášter Sester dítěte Ježíše. Na jeho zeď byla roku 1956 pamětní deska, kterou Cáchám darovalo město Maastricht. Tato pamětní deska upomíná na pověst o biskupech

Mundolphovi a Gundolphovi.

FOTO: BBKurt – Eigenes Werk, CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7146672>

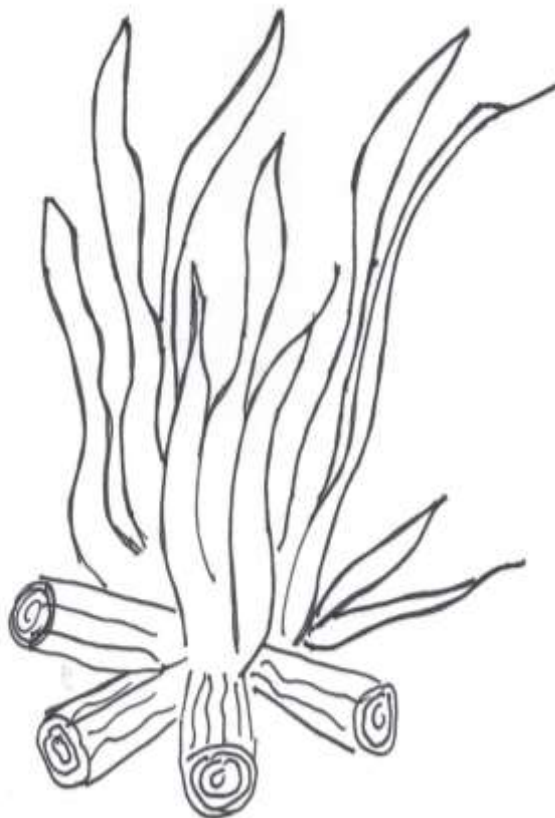
ArthurMcGill – Eigenes Werk, CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=42466894>

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

*Pověst o stavbě chrámu, o Lousbergu a o printách
Jak vypadá peklo? Domalujte obrázek.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Vypracovali Angelina, Christian, Josh, Martti a Nina***Pověst o Bahkauvovi**

Před dávnými a dávnými časy žil v Cáchách malý chlapec jménem Max. Bylo mu sedm let a byla na svůj věk velmi malý a slabý, byl ale velmi chytrý a zvědavý.

Tenkrát chodily do školy jen děti bohatých rodičů. Maxovi rodiče bohatí nebyli. Proto musel i Max vydělávat peníze. Pomáhal své mamince a ostatním ženám prát prádlo a tahal těžké koše s mokrým prádlem od Kolbertu zpátky do domů. Kolbert byl

kanál v Cáchách, kterým tekly horké prameny. Tyto prameny vyvěrají v Cáchách dodnes, Kolbert už ale neexistuje.

Někdy slyšel Max zvláštní zvuky. „Maminko, slyšíš to? Něco tam dole chřastí.“ Maminka se na Maxe podívala: „Maxi, ty máš ale bohatou fantazii. To nic není. To slyšíš jenom bubláni pramenů.“ Ale Maxovi to nedalo pokoje. Nevěřil mamince tuto výmluvu, vždyť se mu při odpovědi ani nepodívala do očí. Někdy si ostatní ženy šušaly o přišeře, která číhá na muže vracející se pozdě v noci z pivnice. Někdy byl i Maxův tatínek po ránu celý bledý a unavený a maminka

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

se na něj dívala divně. Protože byl Max zvědavý, rozhodl se, že věci přijde na kloub.

Jednoho večera šel Maxův tatínek zase do pivnice na jedno pivo. Mamince se to vůbec nelíbilo, ale nemohla nic dělat. Max ale čekal přesně na tuto chvíli. Potichu se vykradl za tatínkem a sledoval ho. Tatínek šel do pivnice U Zlatého jednorožce. Max na ulici osaměl, všude bylo ticho. Čekal na tatínka v tmavém koutě, byl stále unavenější a unavenější a oči se mu zavíraly.

Najednou ucítil funění, docela horké funění. A cosi chřastilo jako velký svazek klíčů a šustilo jako suché listy.

Max otevřel oči. Přímo před ním stála příšera – měla velkou kulatou hlavu, chlupy a tlapy jako veliký medvěd. Max měl veliký strach, ale zároveň byl velmi zvědavý.

Příšera potichu bručela a funěla. Pak se hlubokým temným hlasem zeptala: „Kdo jsi? Nevíš, že v noci nemáš chodit sám po ulici? Já jsem Bahkauv a plaším ty, kteří vypijí hodně piva a rumu, aby pospíchali domů.“

Max se nadechl, sebral všechnu odvalu a postavil se, aby se mohl Bahkauovi dívat přímo do očí: „Jmenuju se Max. Už jsem o tobě hodně slyšel, a proto jsem se rozhodl, že tě najdu.“

Bahkauv se usmál: „Tak ty jsi tak zvědavý? Pak by ses měl dozvědět celý příběh. Ženy a děti jsou mí přátelé. Přes den jsem ukrytý pod Kolbertem a starám se o to, aby voda dobře tekla. Dělán to svými řetězy, podívej se.“

Bahkauv zařinčel řetězy, které měl omotané kolem krku. „To jsem slyšel,“ odpověděl Max, „ale nikdo mi nechtěl věřit.“ „To proto, že jsem velkým tajemstvím,“ odpověděl Bahkauv. „V noci ale děším muže, kteří se vracejí z hospody domů. Ti pak mají strach a spěchají domů za svými ženami a dětmi.“

Max se podívil: „Vždyť jsi docela milý. Já se tě nebojím.“ A začal Bahkauva

Cáchy a cášské pověsti

drbat za pravým uchem. Tak to dělal se psem své sousedky. Bahkauovi se jeho drbání moc líbilo a vrněl blahem.

Vtom se otevřely dveře hospody a z nich se vypotáceli opilí muži, mezi nimi i Maxův tatínek. Oči Bahkauva vzplály a všechny jeho svaly se napjaly. „Maxi, rychle, vylez na má záda. Drž se pevně!“ A pak zažil Max to největší dobrodružství ve svém životě. Bahkauv se plížil za muži, oči mu červeně svítily a bručel jako hladový lev. Když ho muži uviděli, utíkali rychle domů.

Max vůbec neměl strach. Seděl Bahkauovi na zádech a pomáhal mu chřastit řetězy. Jízda ale brzy skončila, stáli před Maxovým domem. I tatínek už zmizel pln strachu za dveřmi.

Jen nerad se svezl Max z Bahkauových zad dolů. „Maxi, teď musíš jít spát.“ „A uvidíme se ještě někdy,“ chtěl vědět Max. „Možná, ale dej si pozor, abych tě domů nikdy nemusel honit.“ Sotva to Bahkauv dořekl, zmizel.

Ten večer Max okamžitě usnul. Ráno nevěděl, jestli se mu to zdálo nebo ne. Když ale přišel s maminkou ke Kolbertu, aby tam vyprali prádlo, a Max uslyšel známé chřastění, věděl, odkud pochází.

FOTO: Euku: ↗-Eigenes Werk, CC BY-SA3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8103746>

Cáchy a cášské pověsti

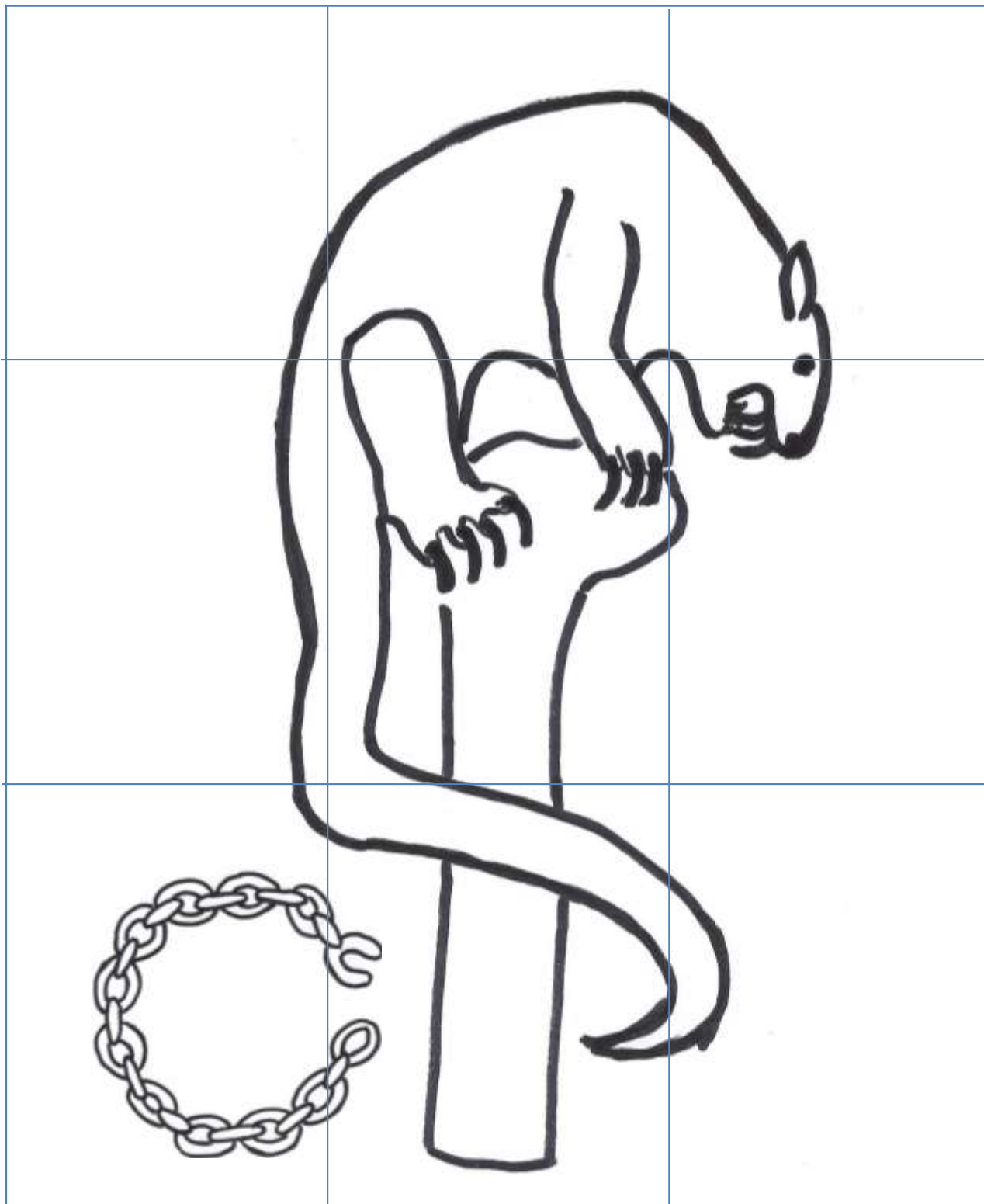
*Spojte čísla a vymalujte obrázek.
Vypracoval Josh*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

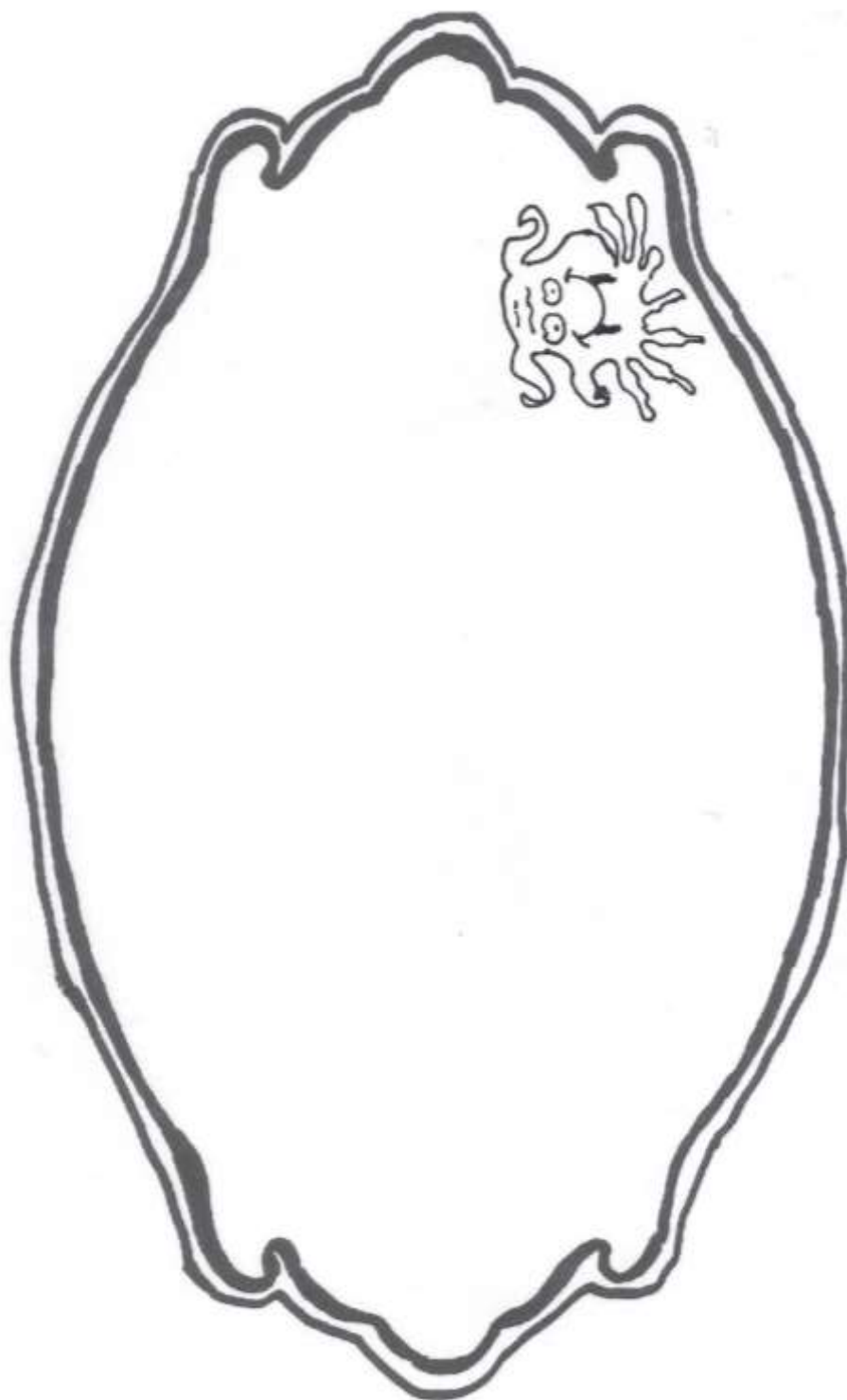
Vybarvěte obrázek, vystříhnete podle čar a nalepte na papír.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Bahkauv měl mnoho přátel příšerek. Každý rok přijeli oslavit Bahkauvovi narozeniny a na památku se vyfotili ... Na fotce však některé příšerky chybí. Domalujte je.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Vypracovaly Alexandra, Angelina, Charlotte a Merve***Pověst o stavbě cášského chrámu**

Císař Karel Veliký se přijel do Cách podívat, jak pokračuje stavba jeho oblíbeného díla – cášského chrámu. Když zjistil, že stavba chrámu ještě není dokončena, byl velmi zklamaný. Chtěl vystavět ten nejkrásnější chrám na světě.

Na jeho stavbu měly být použity ty nejkrásnější stavební kameny a na výzdobě měli pracovat ti nejlepší umělci. Toto řekl stavitelům chrámu, než Cáchy opět opustil. Stavitelé byli bezradní. Stavba tak krásného chrámu stojí mnoho, mnoho peněz a ty Cášští neměli. Proto museli stavbu chrámu přerušit a přemýšleli, kde by tolik peněz sehnali. Když se opět sešli radní města a přemýšleli, jak a kde přijít k penězům, navrhl jeden z nich: „Můžeme si přece peníze půjčit od čerta.“ Sotva vyslovil tuto větu, objevil se před nimi cizí muž a navrhl jim: „Rád bych vám pomohl. Dám vám peníze, které potřebujete na stavbu chrámu.“ Cášští tomu nemohli uvěřit. Pokud by dostali sumu, jakou jim cizinec nabízel, nebyla by už dostavba chrámu žádným problémem. Jeden z Cášských se zeptal: „A co chceš na oplátku od nás?“ Odpověď cizince všechny udivila: „Nemusíte mi vracet žádné peníze. Mám jen jednu malou, lehce splnitelnou podmínku. Duše prvního, kdo vstoupí do hotového chrámu, bude patřit mně!“ Když to radní uslyšeli, bylo jim jasné, kdo před nimi stojí. Tím cizincem byl čert. Všichni se vyděsili. Čert se ale začal

Cáchy a cášské pověsti

smát: „Je vlastně jedno, že se bojíte vzít si mé peníze. Věřte mi, že můžu mít duši každého, koho si usmyslím. Je ode mě vlastně hloupé, že vám nabízím své peníze, ale chci vám ukázat, že umím být i dobromyslný.“ Radní nevěděli, co mají dělat. Na jedné straně se nechtěli spolčit s čertem, na straně druhé potřebovali peníze na dohotovení chrámu. Chvíli přemýšleli, ale pak si s čertem plácli. Doufali, že se nakonec nic nestane. Čert jim dal peníze a dostavba chrámu zdárně pokračovala. Císař dostal nádherný chrám, jak si přál. Stavitelé chtěli o dohodě s čertem pomlčet, ale někdo z nich, jak už to tak bývá, toto tajemství neudržel a prozradil ho. A tak si brzy všichni v Cáchách vyprávěli o paktu s čertem a o jeho podmínce, že duše toho, kdo jako první vstoupí do chrámu, skončí v pekle. Když nastal den slavnostního vysvěcení chrámu, nechtěl do něj nikdo vstoupit jako první. Všichni měli strach, že si je odnese čert. Stavitelé chrámu byli bezradní, neboť dali čertovi slovo a to museli dodržet. Ale kdo měl vstoupit do chrámu jako první? Tu se ozval jeden chytrý

mnich: „Mám výborný nápad! Přemýšlejte, čertovi jste slíbili duši prvního, kdo vstoupí do chrámu. Kdo ale řekl, že to má být duše člověka?“

Na to nikdo nepomyslel! Všichni si oddechli a hned měli nový plán. V lesích kolem Cách běhalo hodně vlků.

Jednoho chytí a pustí do hotového chrámu.

Protože Cášští otáleli s dostavbou chrámu, chyběly mu ještě vstupní dveře. Čert byl velmi netrpělivý. Čekal na svou duši. Proto nakonec sám osadil vstupní

Cáchy a cášské pověsti

dveře – velmi těžké, celé vyrobené z bronzu. Pak se posadil v chrámu za dveře a čekal. Vtom se dveře otevřely a někdo do chrámu vběhl. Čert rychlostí blesku vyskočil a chytil – vlka. Když poznal, že ho Cášští zase obelstili, se skřípěním zubů vyběhl ven. Dveře za sebou přirazil tak silně, že se v nich objevila prasklinka. To ale nebylo všechno – svůj palec strčil do hlavice dveří tak hluboko, že ho nestihl včas vytáhnout a palec se mu při zabouchnutí dveří utrhl. Ještě dneska můžeme jeho palec ve dveřích cítit. Mnoho lidí se pokoušelo palec vytáhnout, ale marně. Dokonce byla vypsána odměna pro toho, komu se to podaří – kdo to dokáže, dostane zlaté šaty. Zatím to nikdo nesvedl.

FOTO: Wikipedia, Lokilech – Eigenes Werk, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2139084>

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

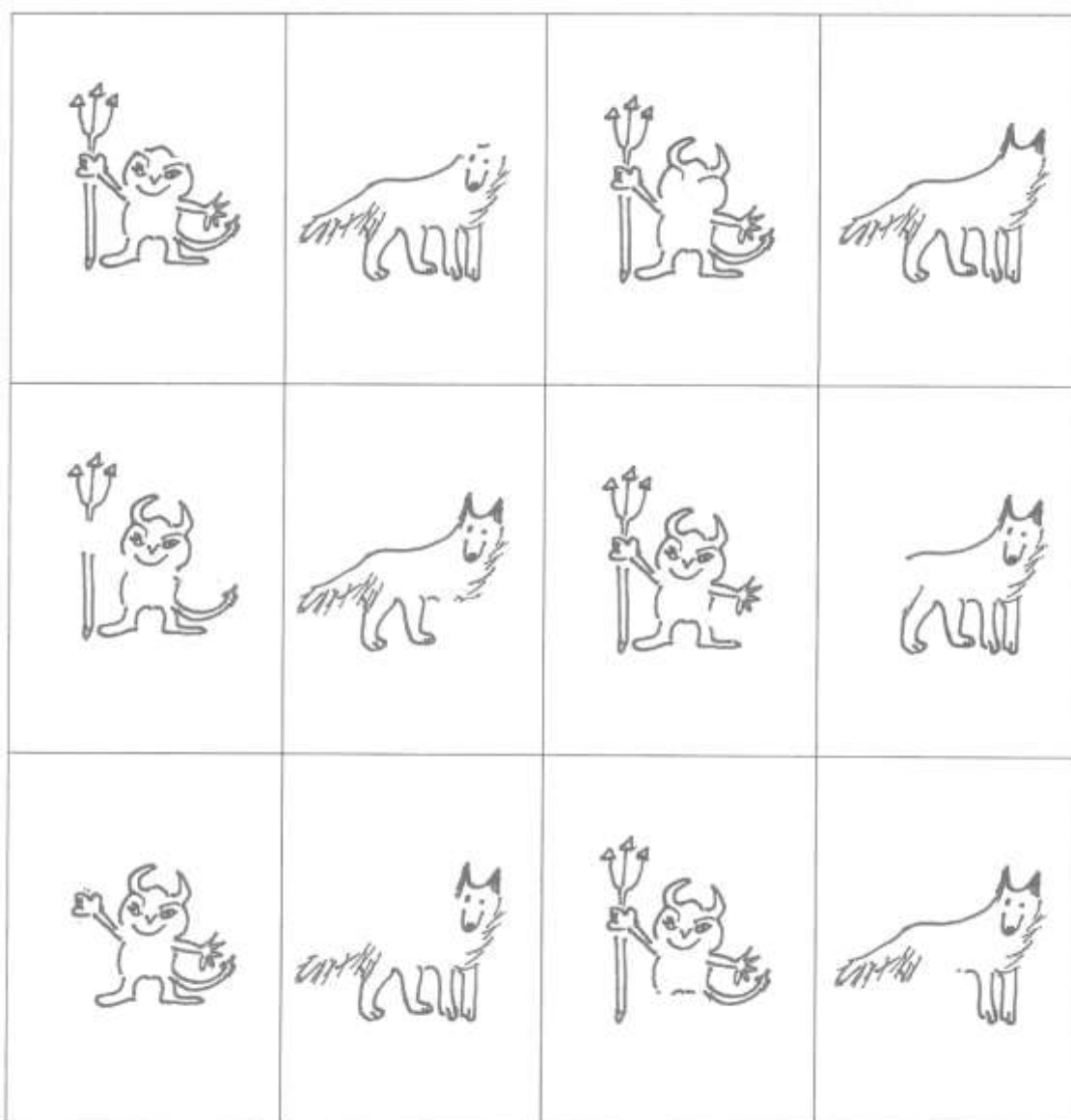
Jak vypadá cášský čert? Domalujte obrázek.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Co chybí na obrázcích? Domalujte je.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Na chrámu i v něm se ukrylo několik malých čertíků. Kolik jich je? Vybarvěte obrázek.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Vypracovali Gisi, Naubahar a Sevgi***Pověst o Lousbergu**

Před mnoha a mnoha lety zachránila jedna trhovkyně město Cáchy před velkým neštěstím. Poté, co Cášané napálili čerta a ten nedostal za své peníze slíbenou lidskou duši, velmi se na ně čert rozzlobil. Řádil, dupal, běhal sem a tam a kul plány na pomstu. Vtom ho něco napadlo: „Ano, tak to udělám! Celé Cáchy zasypu pískem!“ Šel až do Holandska, neboť tam je moře, a kde je moře, je i pláž s pískem. Na pláži naplnil pískem obrovský pytel a ten pytel byl tak těžký, že ho čert sotva mohl unést. Ale čert se na Cášany velmi zlobil a jeho zlost byla tak velká, že se přece jenom s pytlím písku vydal na cestu zpátky do Cáh. Zpáteční cesta byla velmi obtížná – pytel byl nejenom velmi těžký, ale také velmi neforemný a klouzal čertovi na zádech sem a tam. „U všech rohatých, ten pytel je tak těžký, že ho sotva unesu,“ zlobil se čert. Najednou se mu pytel svezl před obličej, takže čert sotva viděl. Sluníčko pálilo a čert byl stále unavenější a vyčerpanější. Každý krok ho bolel víc a víc. Vtom se zvedl vítr: „U všech čertů, teď se mi ten písek dostane i do očí! Snad už budu brzy v Cáhách.“ Po nějaké době si musel čert odpočinout. Celý upocený se posadil do trávy. Jen dosedl, procházela kolem něho trhovkyně. „Ta mi jde akorát do rány,“ pomyslel se čert, „Ta mi určitě řekne, jak daleko jsou Cáchy.“ A zeptal se

Cáchy a cášské pověsti

trhovkyně. Ta zůstala stát a dívala se bedlivě na čerta. Byla to moudrá žena a velmi dobrá pozorovatelka. Podivná postava s obrovským pytlem jí připadala podezřelá. Když přišla blíže, uviděla kopyto na čertově noze a pomyslela si: „To jsem si mohla myslet, že to není obyčejný vandráček. No počkej, tobě tak řeknu, jak daleko jsou Cáchy! Určitě chceš zase škodit!“ Pohotově ukázala čertovi své

boty a řekla: „Podívej se, právě jdu z Cách z trhu, moje boty jsou celé prošoupané, tak daleko to je!“ Jak čert uviděl její boty, ztratil chuť táhnout se s pytlem písku až do Cách. „To snad není možné,“ vztekal se, „to je moc daleko!“ a praštil pytlem o zem. Pytel se na třech místech protrhl. Čert ho nechal ležet tak, jak byl, a utekl. Tak zachránila chytrá trhovkyně Cáchy před velkým neštěstím.

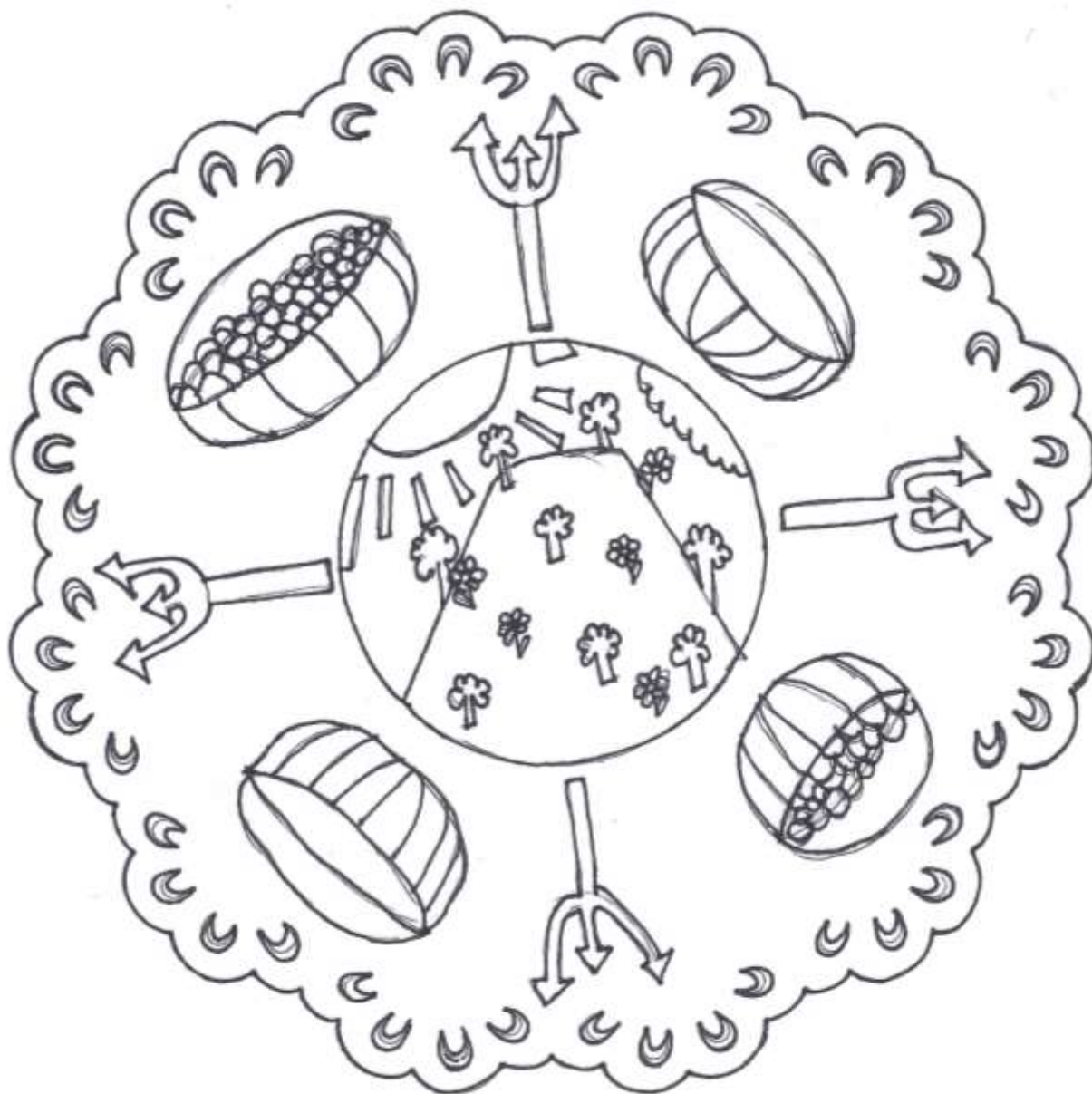
Ty hromady písku tam jsou dodnes. Jsou mnohem, mnohem větší, než jaké můžeš postavit na pískovišti. Jsou tak velké, že na nich rostou stromy a že se po nich dá procházet. Největší z těch hromad se jmenuje Lousberg, dvě menší pak Salvator a Wingertsberg. Tak se čertovi opět nepodařilo provést Cášským něco špatného. Právě naopak – tyto pískové kopce jsou dnes oblíbeným výletním místem.

FOTO: Cášský čert a trhovkyně, Krista Löneke-Kemmerling, zdroj: Wikipedie

Cáchy a cášské pověsti

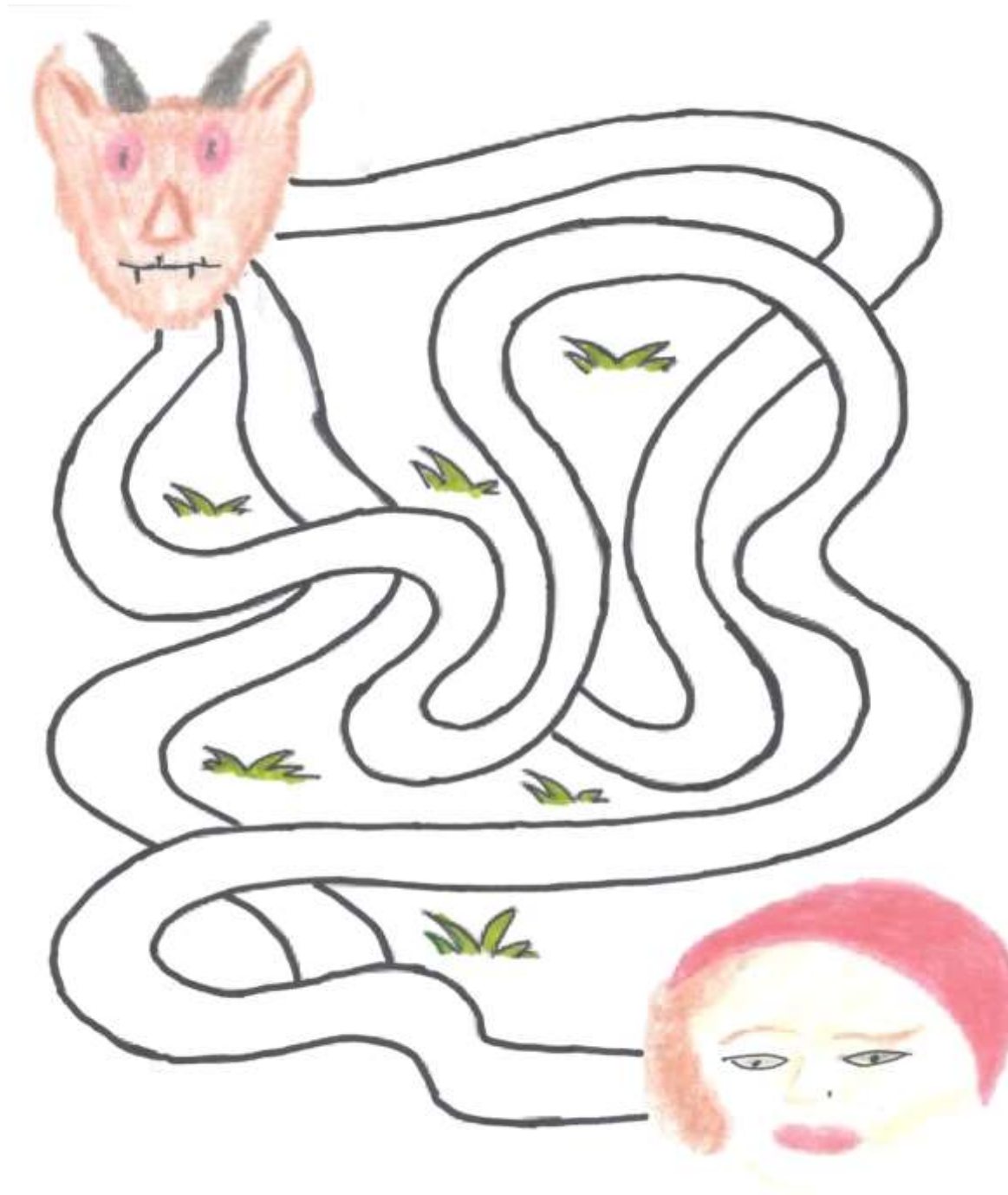
*Vybarvěte mandalu.
Vypracovala Chiara*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

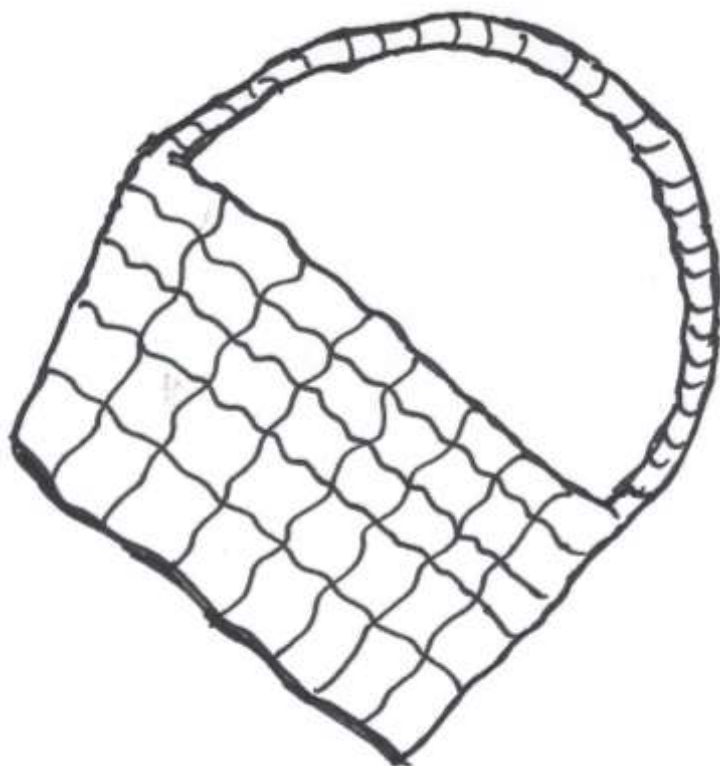
*Jak najde čert trhovkyni? Vybarvěte správnou cestu.
Vypracovala Gisela*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

*Trhovkyně nakoupila na trhu zeleninu a ovoce. Co všechno si domů v košíku přinesla?
Domalujte na obrázek.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Vypracovaly Carla, Frederike a Nadine***Pověst o printách**

Před mnoha a mnoha lety vypukl v CÁCHÁCH požár. Ten požár byl tak velký, že zničil téměř všechno. Mnoho domů shořelo a s nimi i zásoby jídla. Lidé trpěli hladem a přemýšleli, co by měli dělat. Tu si vzpomněl jeden pekař, že se kdysi pekl zvláštní druh perníku, který byl velmi výživný. Stačilo si vzít jen kousek a člověk byl hned sytý. Tomuto perníku se říkalo „printy“ a kdysi bývaly oblíbeným pokrmem samotného císaře Karla Velikého.

Pekař se ptal mnoha lidí, zda nevědí, jak se printy pečou, ale nikdo recept neznal. Pekař zkoušel printy upéct, ale protože neznal recept, nechutnaly jeho printy tak dobře, spálily se, nebo se rozpadaly.

Jednoho večera byl pekař ve své pekárně a z pece zase vytáhl plech s nepodařenými printami. Vtom se před ním objevil čert a navrhl mu obchod: „Když mi přineseš klíč od klenotnice v chrámu, pomohu ti recept najít.“ Touto cestou se chtěl čert dostat ke spoustě drahých kamenů a zlata, které byly uloženy v klenotnici. Pekař se bál, ale přesto se čerta zeptal: „Kde je ten recept?“ Čert mu odpověděl, že si ho císař Karel vzal s sebou do hrobu a že ho k jeho hrobu dovede, aby si odtud recept vzal. „No dobrá,“ odpověděl čertovi, „protože sám nevím, jak se printy pečou a protože nechci, aby lidé trpěli hladem, přistoupím

Cáchy a cášské pověsti

na tvou nabídku.“ Hned ten večer ho čert dovedl ke hrobu císaře Karla. Pekař přistoupil ke hrobu a řekl: „Milý císaři Karle, Cášští mají veliký hlad. Potřebujeme naléhavě tvou pomoc.“ Císař Karel to slyšel a zeptal se: „Co si ode mě žádáte?“ „Můžeš mi dát recept na printy? Pak jich budu moct upéct mnoho plechů a všichni utiší svůj hlad.“ „Cášské mám rád,“ přemýšlel císař, „proč bych jim nepomohl? Nechci, aby měli hlad.“ A dal pekařovi recept. Pekař běžel hned do své pekárny a upekl první plechy print. Všichni lidé se najedli a už neměli hlad. Pekař zapomněl na svůj obchod s čertem.

O několik dní později opět pracoval v pekárně, když vtom se před ním objevil čert a chtěl klíč od klenotnice, jak mu pekař slíbil. Pekař dostal strach. Co bude dělat? Nejprve zkusím získat čas, pomyslel si. „Nechceš ochutnat čerstvé printy?“ zeptal se čerta. „No dobrá, klíč dostanu později,“ pomyslel si čert. Pekař podal čertovi plech s printami. Čert si vzal jednu, druhou, třetí, za chvíli spořádal všechny printy, tak byly dobré, a dokonce spolkl i plech! To ale neměl dělat! Měl tak velké bolesti břicha, že utekl pryč, aniž by pomyslel na klíč od klenotnice.

Zase se podařilo jednomu Cášskému klepnout čerta přes prsty a zahnat ho na útěk!

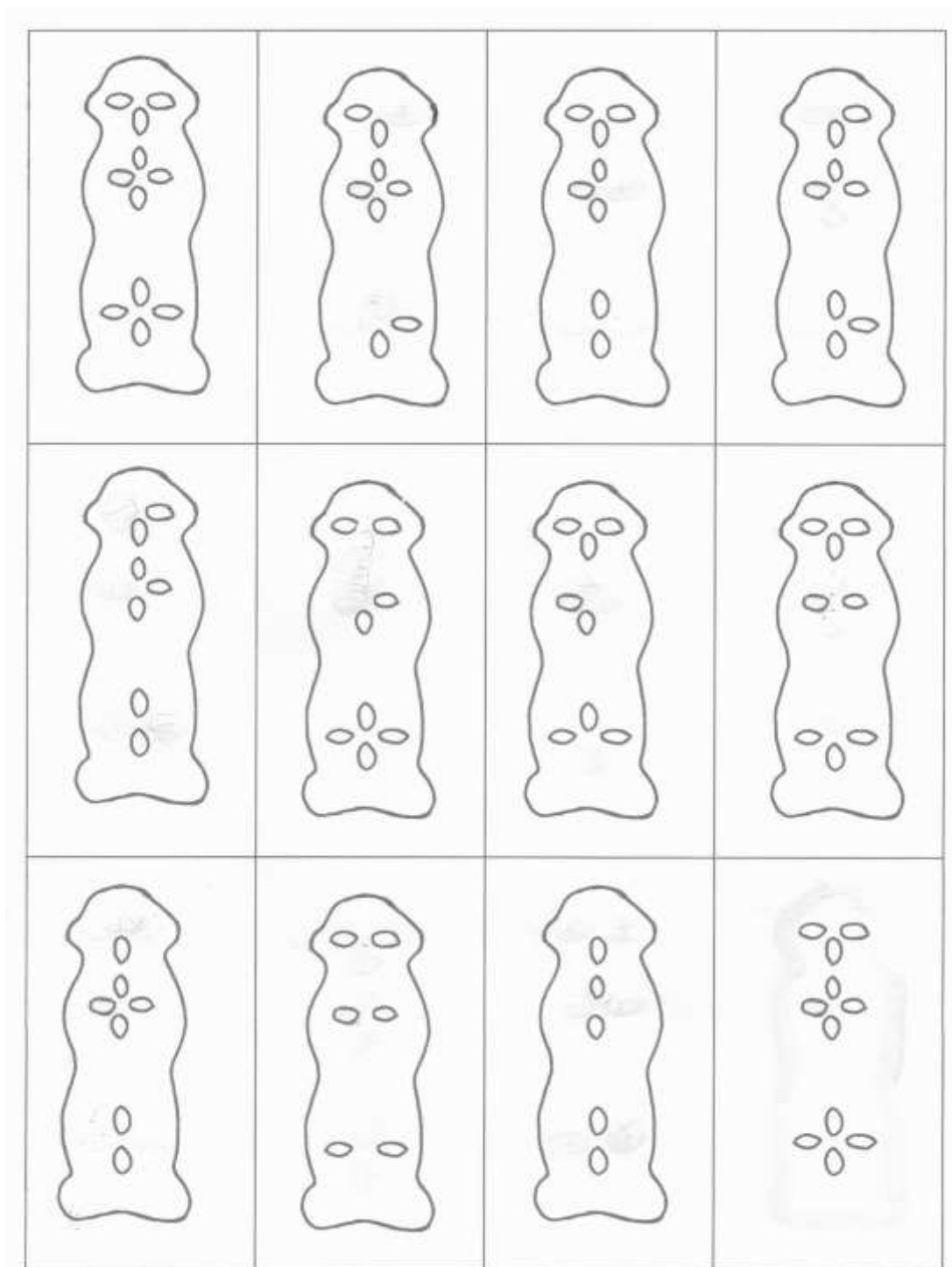
FOTO: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=22825434>

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

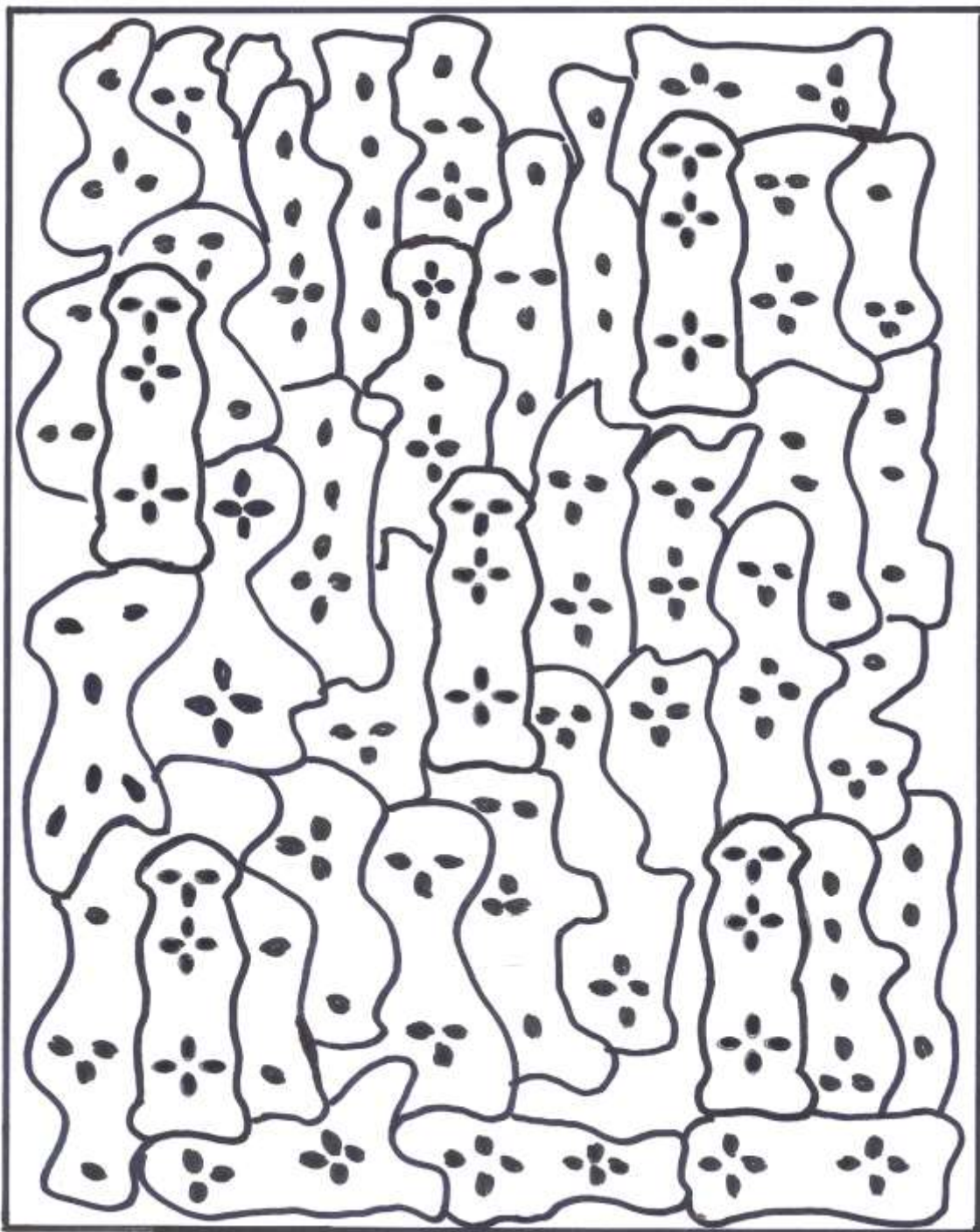
Na prvním obrázku je namalovaná printa tak, jak má vypadat. Domalujte ostatní printy podle ní.

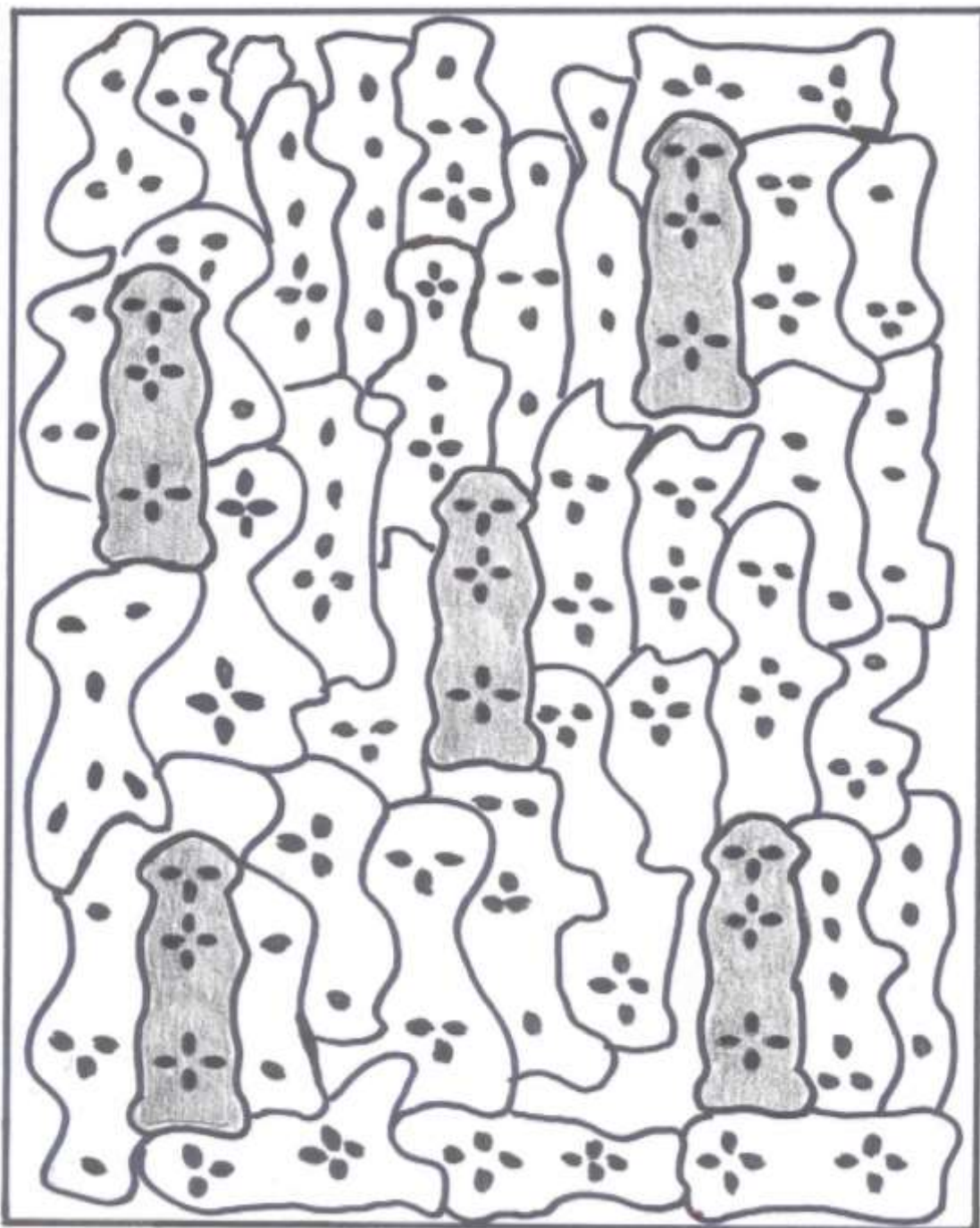
Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Kolik pravých print je namalováno na obrázku? Vybarvěte je.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Řešení: 5 print*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti**Vypracovaly Chiara, Lena, Marie a Vanessa***Pověst o Klapavé uličce**

Mnoho let uplynulo od doby, kdy císař Karel Veliký navštívil Cáchy, aby zkontroloval stavbu chrámu. Když projížděl na svém koni městskou branou, byl velmi dobře naladěný. V dálce viděl špičku chrámu. To znamenalo, že se stavba blížila ke konci. Císař Karel se těšil, až chrám uvidí zblízka. „Chrám je opravdu nádherný! Ten se Cášským povedl! Jeho vysvěcení musí být něco opravdu výjimečného,“ pomyslel si Karel. Vysvěcení je velká slavnost, která se koná po dostavbě kostela. Cášští se velmi těšili na slavnostní vysvěcení svého chrámu a byli zvědaví, jak chrám vypadá zevnitř. Císař si přál něco opravdu výjimečného, a proto pozval dokonce i papeže, který měl kvůli tomu přijet až z daleké Itálie. Císař Karel ale dostal ještě jeden nápad: „Přeju si, aby na slavnost přijelo tolik biskupů, kolik je v jednom roce dnů. Když to papež uvidí, udělá to na něj určitě velký dojem!“ Byl by to docela dobrý nápad, ale rok má 365 dnů a v té době žilo jen 363 biskupů.

„Oh ne! Teď chybí už jenom dva biskupové a všechno bude perfektní,“ posteskli si ti, kteří slavnost připravovali. Nikdo nechtěl císaře zklamat. Slyšel to anděl a přispěchal jim na pomoc: „Nedělejte si starosti. Je sice jen 363 žijících biskupů, ale jsou ještě dva, kteří spí věčným spánkem. Navštívím je a probudím, aby se mohli na slavnostní vysvěcení chrámu dostavit.“ Těmi biskupy byli

Cáchy a cášské pověsti

Mundolf a Gundolf, kteří byli pohřbeni v bazilice svatého Serváce v Maastrichtu. To je v Nizozemí. Když anděl dorazil k jejich hrobům, povídá: „Mundolfe a Rundolfe, probud'te se a vydejte se na cestu do Cáh! Zúčastníte se tam slavnostního vysvěcení chrámu.“ Oba se hned probudili a vstali. Měli na sobě biskupské roucho, biskupský klobouk a v ruce drželi biskupskou hůl, o kterou se během svého putování do Cáh opírali. Musíte si ale uvědomit, že už

nežili, z biskupů zbyly jenom kostry. Ale to nevadilo, byli to biskupové a mohli se i jako kostry účastnit slavnosti. Konečně jedné noci dorazili do Cáh. Šli Jakubskou ulicí a z ní odbočili do Klapavé, která vede přímo k chrámu. Tenkrát tato ulička ještě nenesla žádné jméno. Klapavá se jí začalo říkat až po návštěvě Mundolfa a Gundolfa. Když uviděli chrám, byli nadšeni a volali: „Chrám je hotový! To je krása! Ten se Cášským povedl!“ Vzrušením oběma klapaly jejich kostry. Ten zvuk byl docela strašidelný. Už předtím byly jejich kosti polámané, jak šli po nerovných kostkách na ulici. Teď ale, kousek před chrámem, „hrály“ v nočním tichu jejich kosti „klapavý koncert“. Cášští se probudili, otevřeli okna a volali: „Kdo to ruší náš noční klid? Co to tady tak strašidelně klapě?“ Ráno ale bylo všechno zapomenuto. Karel byl spokojený, neboť se na slavnost dostavilo všech 365 biskupů a Cášští tak mohli spokojeně oslavit vysvěcení chrámu.

Ulička, kterou v noci šli Mundolf a Gundolf k chrámu, se dodnes jmenuje Klapavá.

FOTO: Arthur-McGill, CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=42466894>

FOTO: v popředí Lena, Marie a Vanessa a v pozadí Nina a Jennifer

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Cáchy a cášské pověsti***Úvodní text**

Na své cestě do Cáh museli jít Monulph a Gondulph po hrbolatých cestách a stále něco ztráceli. Nejprve ztratil Monulph svou biskupskou čepici:

Potom odpadla Gondulphovi z kostry jedna kost:

Dokonce ztratil celou ruku:

Protože teď Gondulph neměl ruku, nemohl držet svou biskupskou hůl a také ji ztratil:

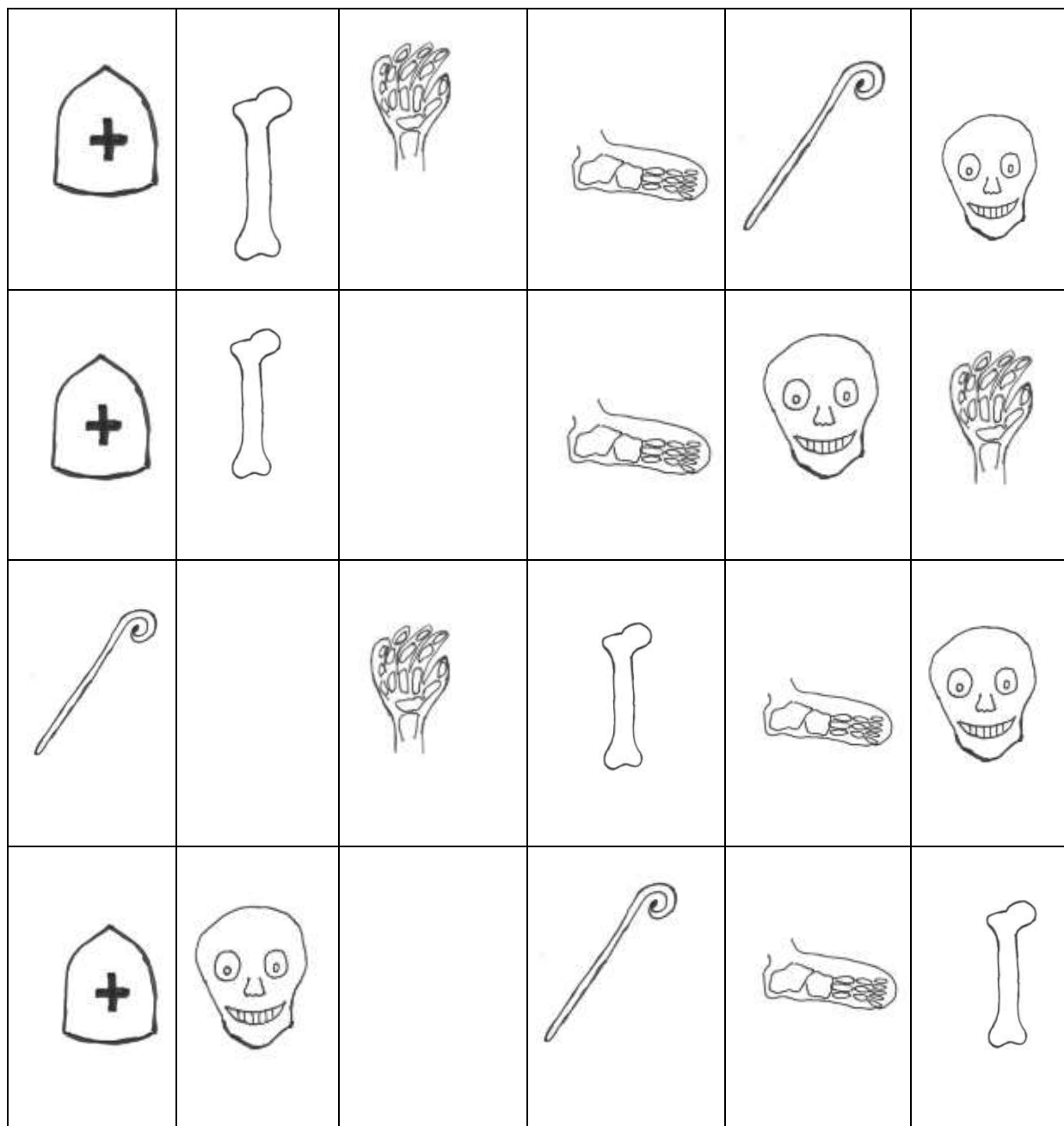
Na dlažební kostce odpadla Monulphovi noha:

A nakonec ztratil Monulph svou hlavu:

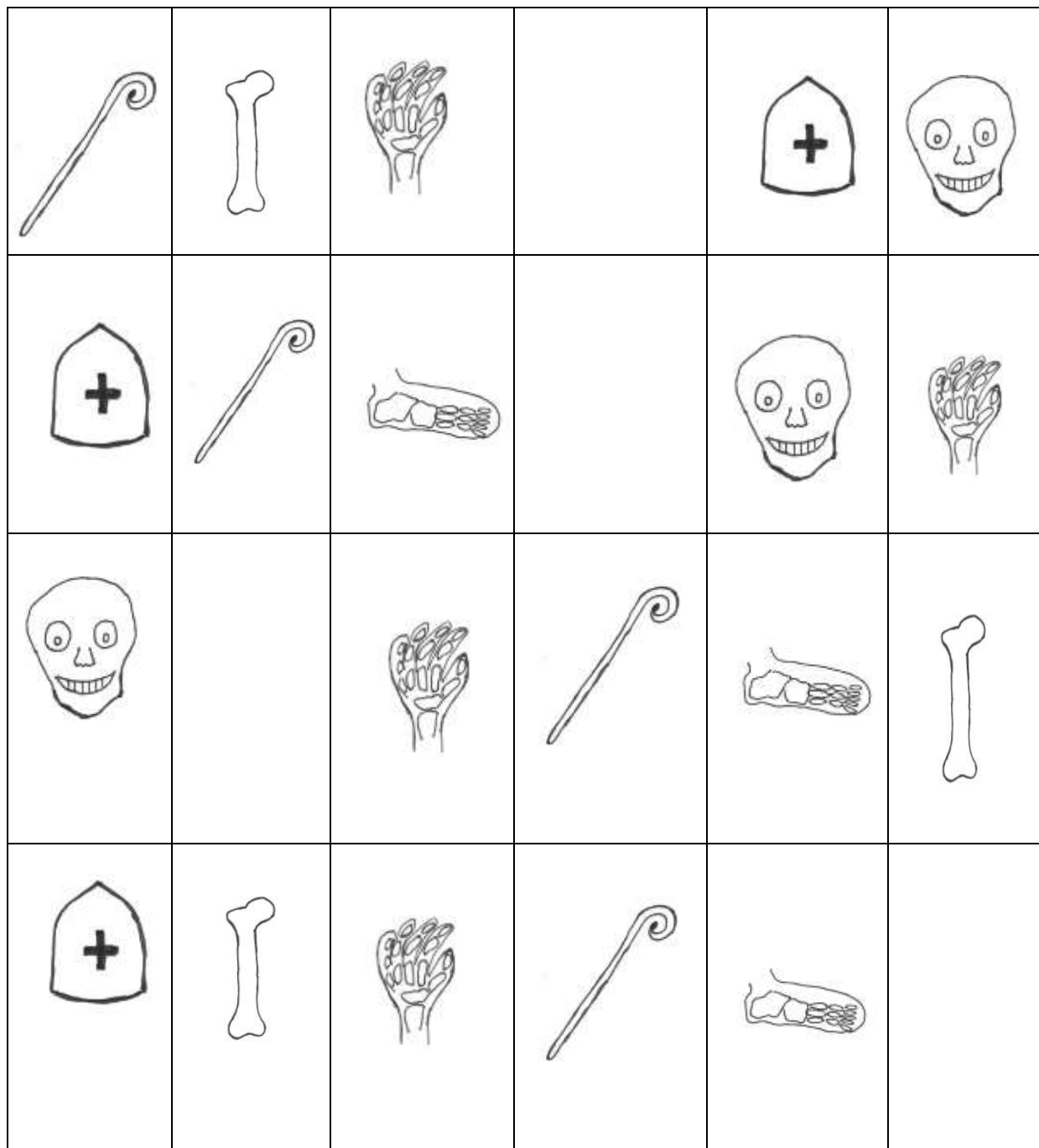
To se opakovalo ve všech ulicích, ale Monulph a Gondulph vždy posbírali své odpadlé kosti, a tak se dostali až k cášskému chrámu – biskupské čepice měli na hlavě, měli všechny své kosti, ruce, nohy, hlavy a také biskupské hole.

*Cáchy a cášské pověsti**Domalujte, co v řadách chybí.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

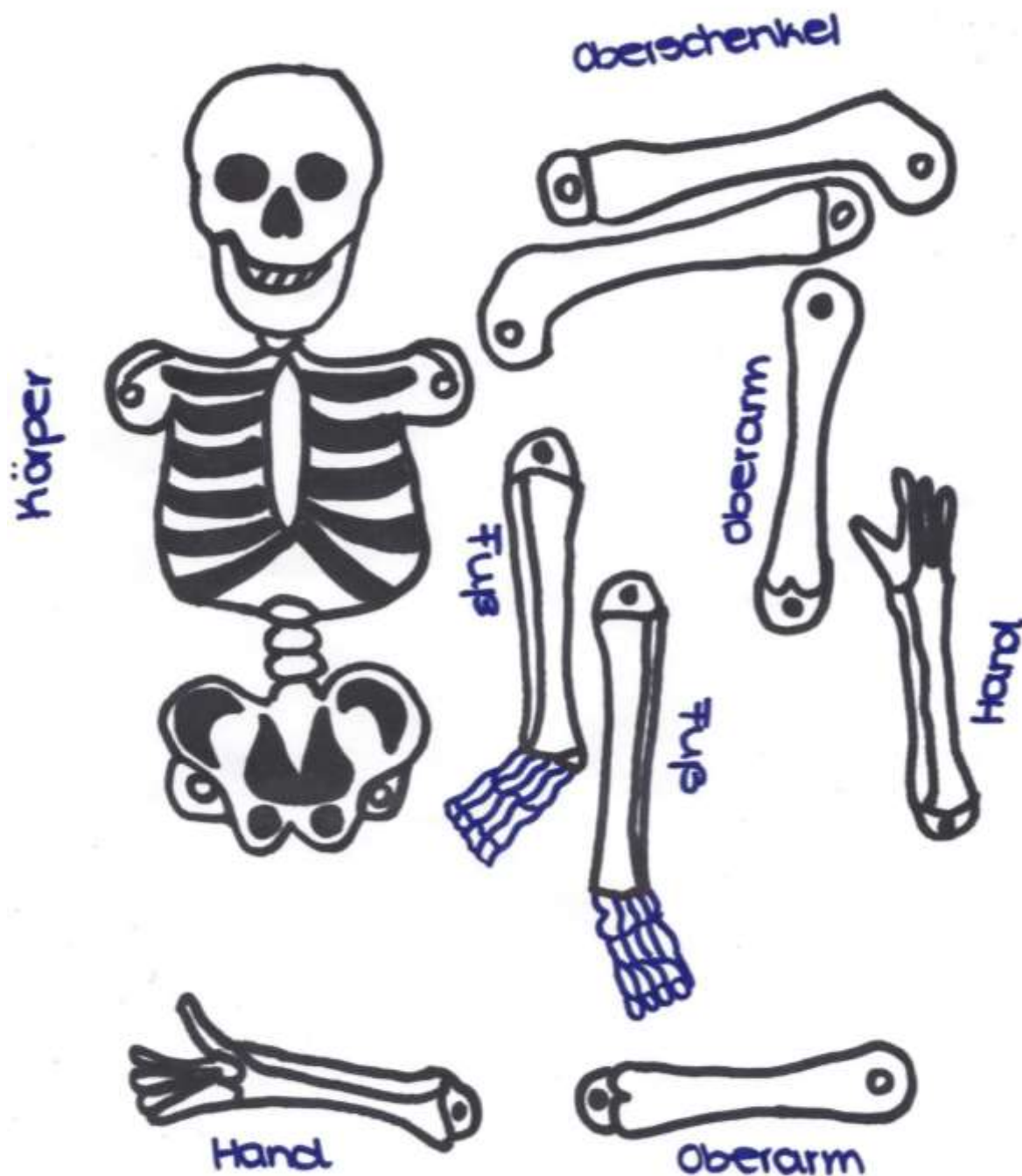
Cáchy a cášské pověsti

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

*Vystříhejte všechny části kostry a spojte je např. nýtem nebo patentkou.
Vypracovala Lena*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Cáchy a cášské pověsti

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Vypracovala Veronika H.

PRAHA

Praha je hlavní a současně největší město České republiky. Díky množství kostelů, věží a vysokých chrámů se jí říká „stověžatá Praha“. Praha je považována za jedno z nejkrásnějších měst Evropy.

Počet obyvatel: přes 1,2 milionu

Hlavní řeka: Vltava

Počet univerzit: 12

Počet turistů: přes 6, 5 milionu ročně

Historie

8. století - legenda říká, že Prahu založila kněžna Libuše a její manžel Přemysl, který byl zakladatelem panovnického rodu Přemyslovců

12. století - vzniklo Staré Město pražské a později i Menší Město pražské

14. století - český a německý král a římský císař Karla IV. založil Nové Město pražské (1348)

16. století – císař Rudolf II. Habsburský přesídlil z Vídně do Prahy a Praha se stala centrem politického, společenského a kulturního života střední Evropy

1784 – za vlády Josefa II. došlo ke spojení Starého Města pražského, Nového Města pražského, Malé Strany a Hradčan

28. října 1918 – se Praha stala hlavním městem Československa

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

1992 - byla Praha zapsána do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO

1993 - po rozdělení Československa se Praha stala hlavním městem samostatné České republiky

Perokresba: Anette RŮŽIČKOVÁ

*Praha a pražské pověsti**Vypracovala Kateřina B.***VYŠEHRAD**

Vyšehrad je gotické a barokní historické hradiště a pevnost na skále nad pravým břehem řeky Vltavy v Praze, přibližně 3 kilometry jihovýchodně od Pražského hradu.

Vyšehrad vznikl jako knížecí hradiště ve druhé polovině 10. století. Koncem 11. století tady sídlil první český král Vratislav II. Ten tu založil kostel

svatého Petra a Pavla. V této době byly také zbudovány bazilika sv. Vavřince a dodnes stojící rotunda svatého Martina (viz foto), což je nejstarší románská rotunda v Praze. Roku 1883 bylo při kostele sv. Petra a Pavla založeno pohřebiště zaslužilých českých osobností se Slavínem.

K Vyšehradu se pojí řada pověstí z počátků českých dějin, např. o Krokovi a jeho dcerách, o Přemyslu Oráčovi a o Horymírovi.

Podle pověsti založil Vyšehrad bájný kníže Krok, když hledal bezpečnější sídlo, než jaké bylo jeho hradiště v Budči, 17 km

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

severozápadně od Prahy.

Po Krokově smrti se ujala vlády jeho dcera Libuše. Muži ale nechtěli, aby jim vládla žena, a tak se Libuše provdala – za muže, ke kterému dovedl poselstvo její kůň. Tím mužem byl Přemysl ze Stadic, malé vesnice poblíž Ústí nad Labem. Podle toho, že zrovna oral pole, se mu říká Oráč. Přemysl založil dynastii, která v Čechách vládla až do roku 1306.

Rytíř Horymír z Neumětel byl na Vyšehradě vězněn za knížete Křesomysla. Jeho posledním přáním před smrtí bylo, aby se směl projet na svém věrném koni Šemíkovi. Šemík přeskočil i s Horymírem hradby a skočil rovnou

do Vltavy. Horymír se zachránil, ale Šemík na následky skoku uhynul. Dodnes je pochován v Neumětelích, vesnici ležící 50 km jihozápadně od Prahy.

Rotunda sv. Martina: Michal KLAJBAN

Pomník Přemysla Oráče na Královském poli u Stadic: Jiří KOSÍK

Pomník Horymírova koně Šemíka v Neumětelích: Ondřej ŽVÁČEK

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Barbora F. a Veronika K.***KARLŮV MOST**

Karlův most je nejstarší stojící most přes řeku Vltavu, spojuje Staré Město s Malou Stranou. Stojí na místě bývalého Juditina mostu, který byl zničen povodněmi v roce 1357. Téhož roku začala stavba nového mostu,

kteřý byl dokončen roku 1402. Datum položení základního kamene odpovídá sledu lichých čísel od jedné do devíti a zpět: 1-3-5-7-9-7-5-3-1 (tedy 9. 7. 1357 v 5:31).

O stavbu mostu se zasloužil Karel IV. Architektem byl Petr Parléř. Most je dlouhý 516 metrů a široký 9 metrů. Je vybudován z pískovcových kvádrů. Most je tvořen 16 mohutnými oblouky. Most zdobí 30 soch a sousoší, převážně barokních (např. socha Bruncvíka, Jana Nepomuckého). Sochy vyráběli čeští vrcholně barokní sochaři, např. Matyáš Bernard Braun a Ferdinand Maxmilián Brokoff. Originály soch jsou umístěny v Lapidáriu na pražském výstavišti a v sálu Gorlice na Vyšehradě, na Karlově mostě jsou kopie. Most je doplněn

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

třemi věžemi. Na Malé Straně jsou to větší a menší Malostranská mostecká věž. Na straně Starého Města pak Staroměstská mostecká věž.

K mostu se vztahuje pověst o jeho stavbě, kdy se údajně měla do malty přimíchávat syrová vejčička, pověst o zřícení a opravě mostního oblouku za pomoci čerta a také pověst o vodníku Kabourkovi, který pod mostem bydlí.

V roce 2008 prokázal laboratorní rozbor malty, že vejce při stavbě Karlova mostu byla použita. V roce 2010 provedli průzkum vědci z Vysoké školy chemicko-technologické a podle nich vejce při stavbě použita nebyla. Z rozboru se však ukázalo, že malta byla zalévána vínem a mlékem.

Kolorovaná perokresba: Jana TUREČKOVÁ

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovala Zuzana F.***STAROMĚSTSKÝ ORLOJ**

Staroměstský orloj jsou středověké astronomické hodiny, které se nacházejí na Staroměstském náměstí a jsou součástí Staroměstské radnice.

Roku 1402 byly na věž radnice umístěny pouze hodiny. První písemná zmínka o orloji pochází z roku 1410. Orloj podle této písemnosti sestavil hodinář Mikuláš z Kadaně. Ten sestrojil mechanický hodinový stroj a astronomický číselník. Dlouhá léta se mělo za to, že orloj sestrojil roku 1490 hodinář Jan Růže, který je

znám pod jménem Mistr Hanuš. Jan z Růže a později Jan Táborský se zasloužili o jeho dnešní podobu.

Uprostřed orloje najdeme astronomický ciferník. Ten ukazuje východ a západ slunce, postavení měsíce, dny v týdnu, znamení zvěrokruhu, středoevropský čas a postavení planet. Nad ciferníkem se ve dvou okýnkách každou celou hodinu střídá 12 apoštolů, jejichž představení ukončuje pozlacený kohout zakokrháním a zatřepetáním křídly. Pod ciferníkem je umístěna kalendářní deska od Josefa

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Mánaesa (12. 5. 1820 – 9. 12. 1871, významný český malíř) z roku 1865. Na desce jsou vyobrazeny alegorie měsíců s venkovskou a zemědělskou tematikou, znamení zvěrokruhu, uprostřed je středověký znak Prahy a na okraji kruhu je církevní kalendárium se jmény 365 světců. Orloj má bohatou sochařskou výzdobu – nachází se na něm např. postavy Kostlivce, Lakomce, Turka a další.

K orloji se váže několik pověstí, např. o mistru Hanušovi.

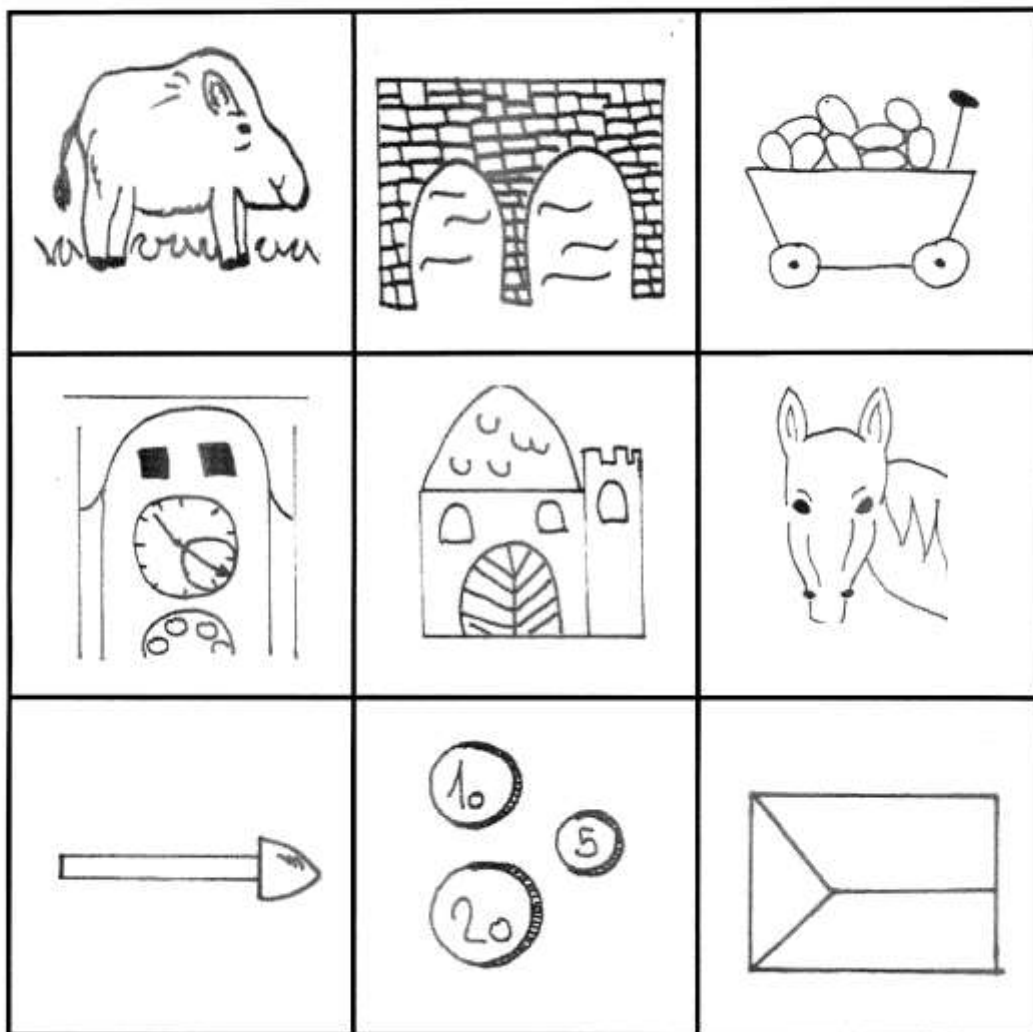
Staroměstský orloj patří mezi kulturní památky UNESCO.

Staroměstský orloj: FDECOMITE

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

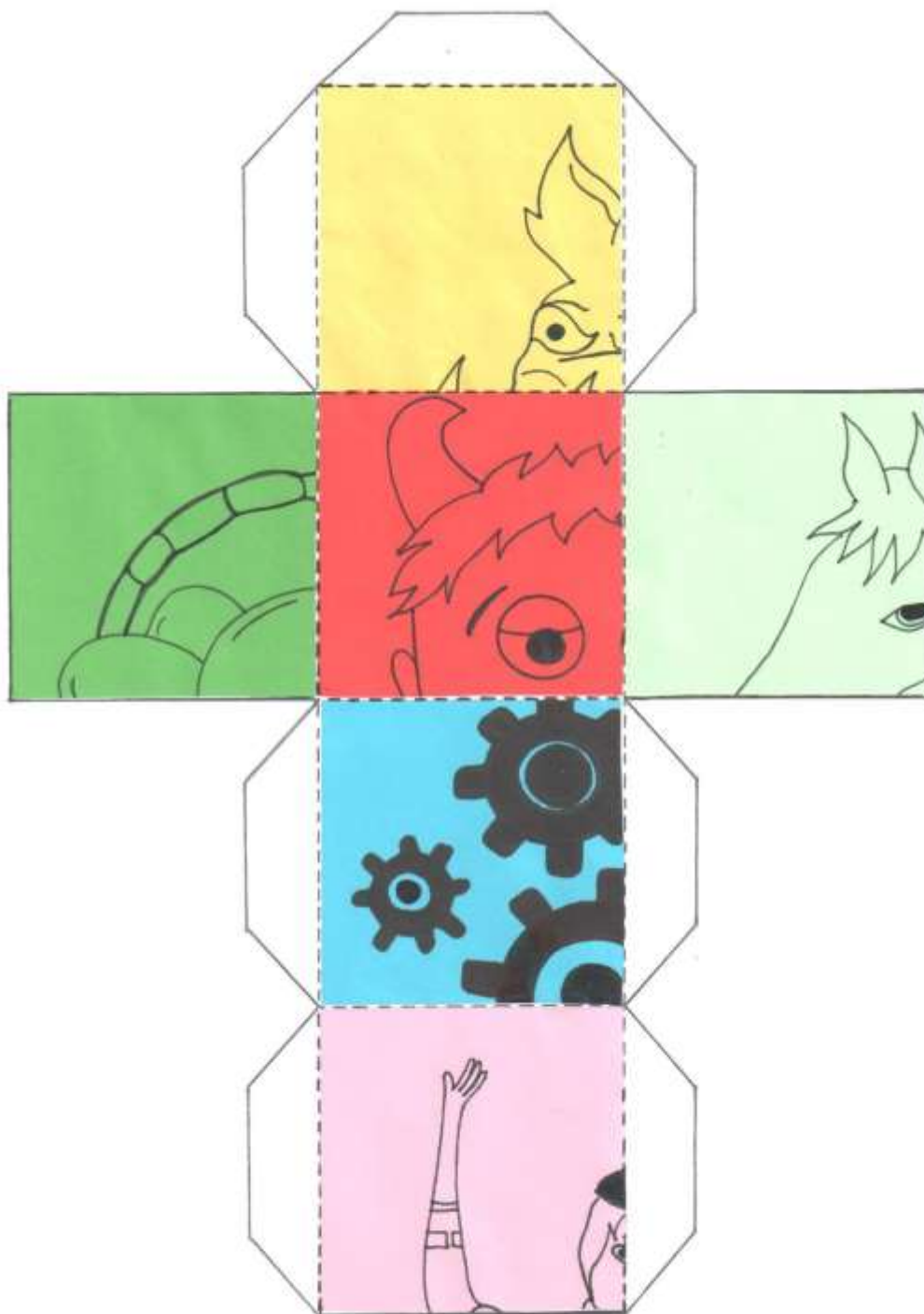
Pexeso - Vytiskněte 2x, (vymalujte), rozstříhejte podle čar.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

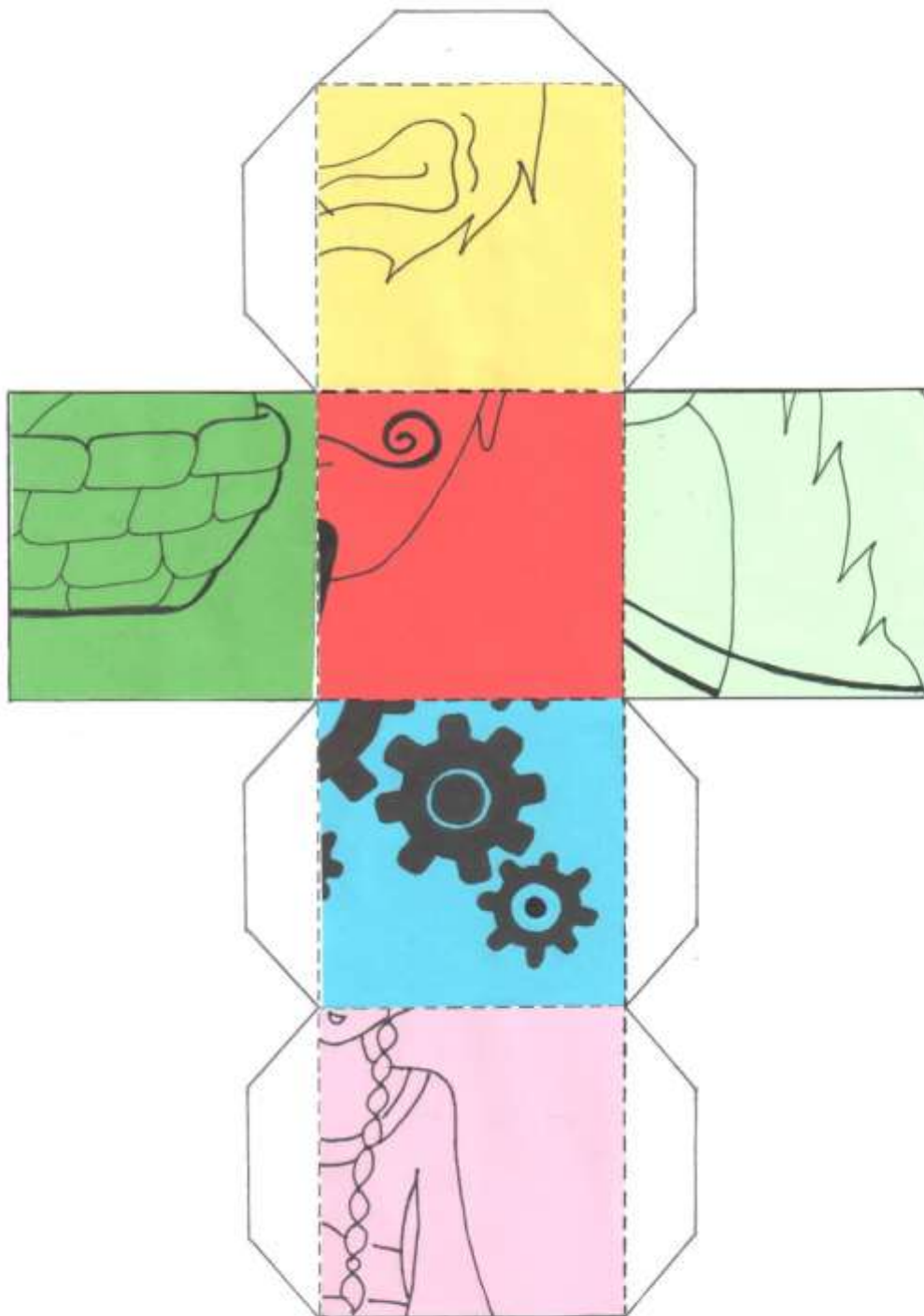
Praha a pražské pověsti

*Kostky - Vystříhnete podle plných čar, ohnete podle přerušovaných čar a slepte kostku.
Vypracovala Barbora K.*

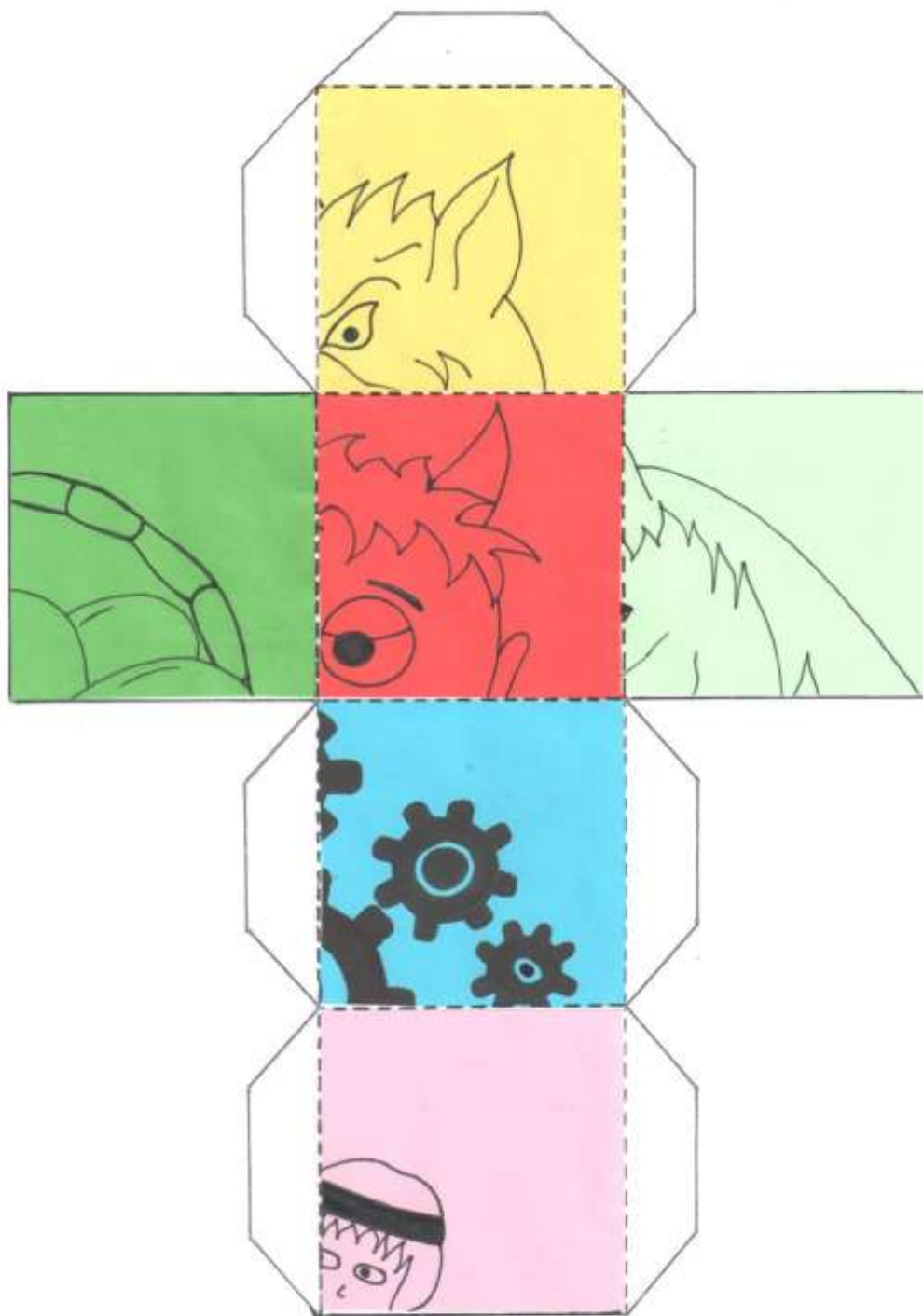

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

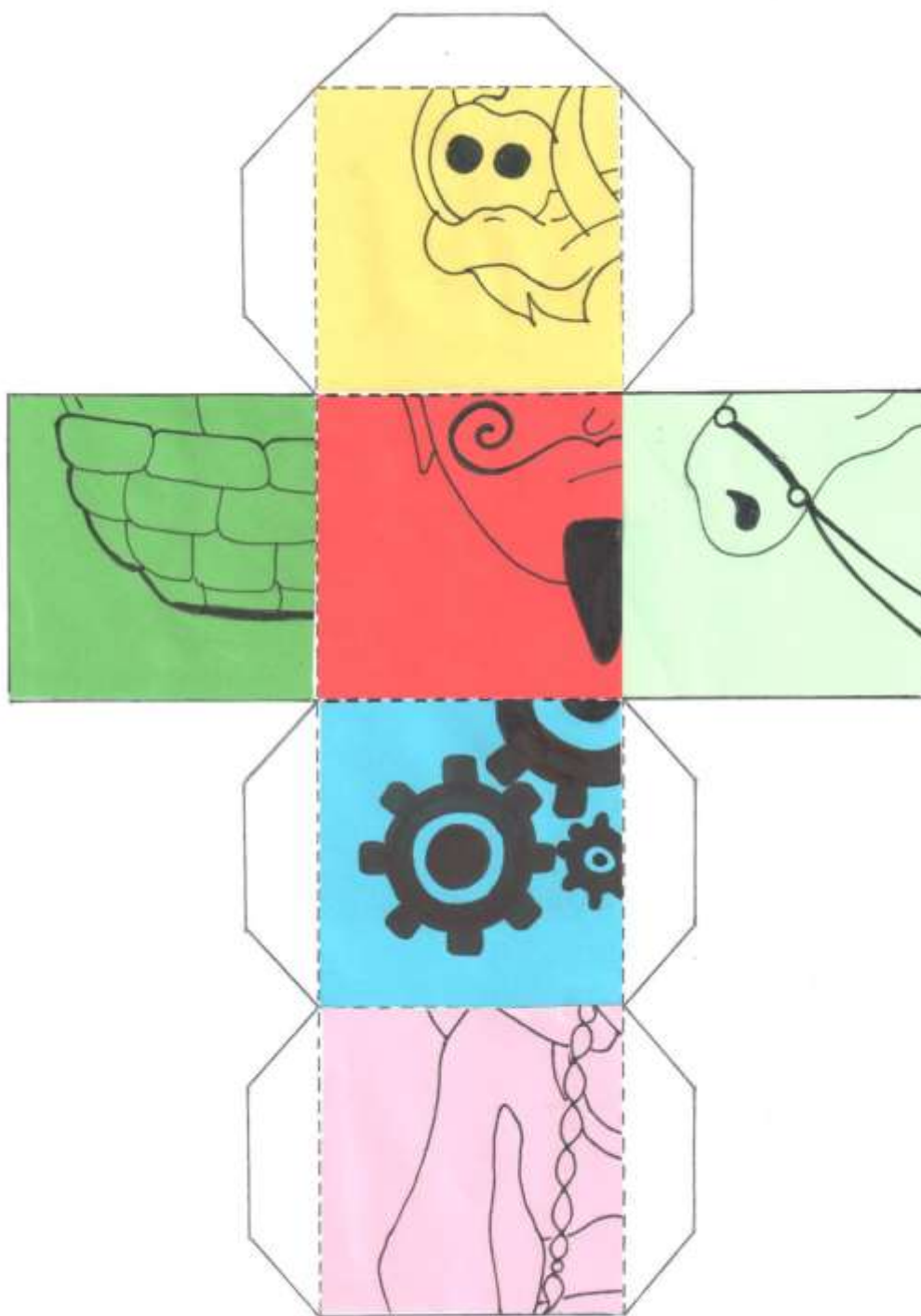

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

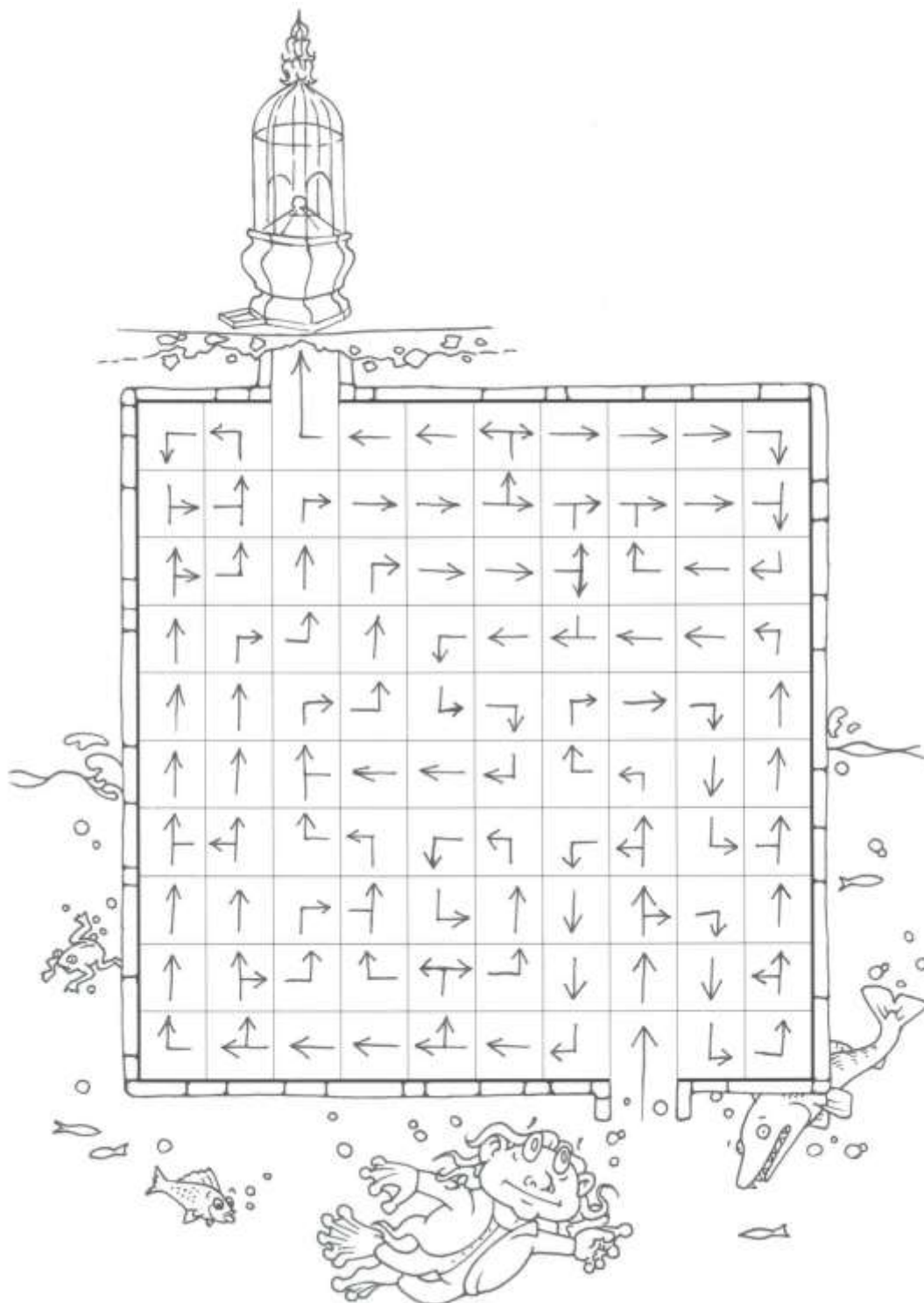
Praha a pražské pověsti

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Labyrint - Kudy se vodník dostane do kašny?
Vypracoval Lukáš K.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Anna, Eliška, Hanka, Miša a Sára***Pověst o Bivojovi**

Kdysi dávno vládl v Čechách moudrý a spravedlivý vojvoda Krok. Krok bydlel v Budči, ale bohové mu poradili, aby se přestěhoval. Nechal si proto postavit na vysoké skále nad Vltavou dřevěnou tvrz a pojmenoval ji Vyšehrad. Sem se přestěhoval.

Krok měl tři dcery - nejstarší Kazi se vyznala v bylinkách a v koření a uměla

léčit lidi, prostřední Teta byla velmi zbožná a uměla naslouchat radám bohů, nejmladší Libuše byla moudrá, krásná a uměla věštit budoucnost.

Stalo se například, že kněžna Libuše vyšla na skalnatý útes vysoko nad řekou Vltavou, podívala se do dále a prorokovala: „V dálce vidím město veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat.“ Na tom místě byl později opravdu vybudován hrad a město pod ním dostalo jméno Praha.

Kazi bydlela na Kazíně, Teta na Tetíně a Libuše si nechala postavit Libušín.

Libuše se po Krokově smrti stala kněžnou a přestěhovala se na Vyšehrad.

Sestry se měly velmi rády a často se navštěvovaly. Jednoho dne se opět sešly na Vyšehradě. Procházely se po zahradě a Libuše si povzdechla: „Mám já to trápení!“ „Copak tě trápí, milá sestřičko? Stalo se něco?“ chtěla vědět Kazi.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

„Celý kraj sužuje obrovský kanec. Ten kanec už způsobil hodně škody – ryje na polích, ničí sedlákům úrodu, boří ohrady pro dobytek a napadá i pocestné!

Všichni z něj mají veliký strach a lidé se bojí chodit do lesa,“ stěžovala si Libuše sestřám.

Sotva to Libuše dořekla, ozval se z nádvoří křik. „Paní, pojdte se rychle podívat!“ přispěchal k nim podkoní. Sestry spěchaly na nádvoří. Tam uviděly

statného muže s obrovským živým kancem na zádech. Muž kance zvedl nad hlavu, udeřil jím vší silou o zem a tím ho zabil.

„Jsem Bivoj, syn Sudivoje, a nesu tu škodnou. Holýma rukama jsem ho chytil

v lese. Už škodit nebude.“

„Na počest tvé síly a odvahy uspořádáme dnes večer na Vyšehradě hostinu, na kterou jsi srdečně zván,“ rozhodla kněžna Libuše. Bivoj rád souhlasil. Kněžny Libuše si vážil a její sestra Kazi se mu velmi líbila.

Druhý den ráno se Bivoj chystal na cestu domů. Kazi byla tou dobou už také připravená k odjezdu na svůj hrad Kazín. Bivoj jí nabídl, že ji kus cesty doprovodí. Dojel s ní ale až na Kazín a tam s ní zůstal. Požádal ji o ruku a brzy se slavila velká svatba.

PEROKRESBA: Michaela SMEJKALOVÁ

FOTO: Sára, Anička

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Zjednodušená verze:

Kdysi dávno vládl v Čechách moudrý a spravedlivý vojvoda Krok. Po jeho smrti se vlády ujala nejmladší z jeho tří dcer – Libuše.

Jednoho dne se Libuše sešla na Vyšehradě se svými sestrami Kazi a Tetou. Procházely se po zahradě a Libuše si povzdechla: „Mám já to trápení! Celý kraj sužuje obrovský kanec. Způsobil už hodně škody – ryje na polích, ničí sedlákům úrodu, boří ohrady pro dobytek a napadá i pocestné! Všichni z něj mají veliký strach a lidé se dokonce bojí chodit do lesa!“

Sotva to Libuše dořekla, ozval se z nádvoří křik. Sestry rychle seběhly na nádvoří a tam uviděly statného muže s velikým živým kancem na zádech. Muž kance zvedl nad hlavu a udeřil jím vší silou o zem.

Pak muž řekl: „Jsem Bivoj a přinesl jsem tu škodnou. Holýma rukama jsem toho kance chytil v lese. Teď už škodit nebude.“

Kněžna Libuše vděčně pronesla: „Na počest tvé síly a odvahy uspořádáme dnes večer na Vyšehradě hostinu, na kterou jsi srdečně zván.“ Bivoj souhlasil.

Druhý den ráno se Bivoj chystal na cestu domů. Kazi byla tou dobou už také připravená k odjezdu na svůj hrad Kazín, a tak jí Bivoj nabídl, že ji kus cesty doprovodí. Když společně dorazili na Kazín, rozhodl se Bivoj s Kazi zůstat. Po nějaké době ji požádal o ruku a brzy se slavila velká svatba.

Praha a pražské pověsti

Vybarvěte kance.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Kudy uteče kanec?

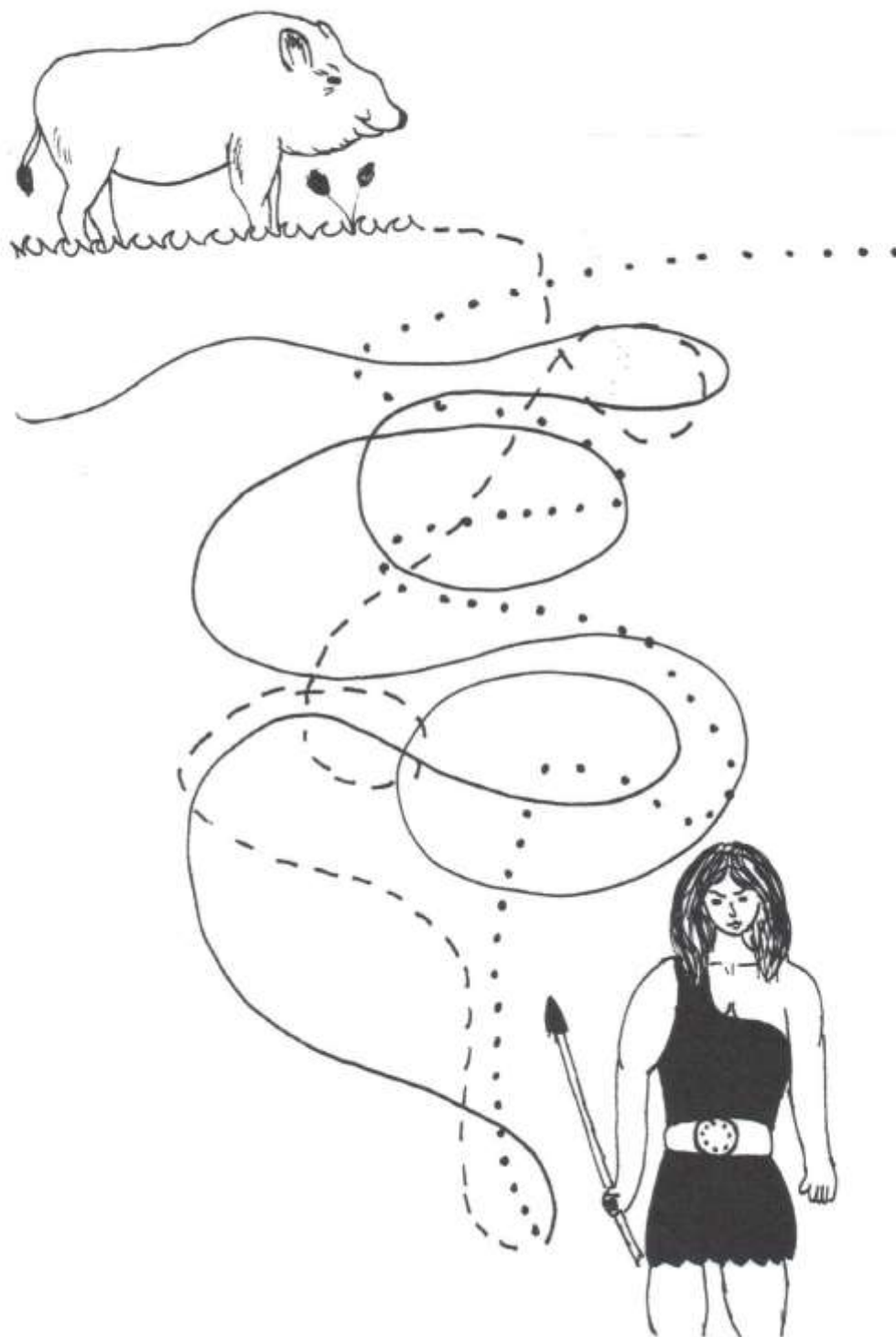
Vypracovala Hanka D.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Která stopa dovede Bivoje ke kanci?
Vypracovala Zuzana F.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Katka, Sára, Terka, Verča a Zdeňka***Pověst o Přemyslovi**

Kněžna Libuše vládla moudře na Vyšehradě a spravedlivě soudila sousedské spory. Lidé ji měli rádi a respektovali její rozhodnutí.

Jednoho dne však na Vyšehrad přišli dva rozhádání sousedé. Hádali se o pole, jeden obviňoval druhého, že posunul jeho hranice. Libuše svolala sněm, který oba sousedy vyslechl. Všichni čekali na její rozsudek. Kněžna se zamyslela, poradila se se sněmem a rozhodla: „Mladší je v právu, jemu pole připadne.“ Muž, který spor prohrál, se velmi rozzlobil: „Ženy mají dlouhé vlasy, ale krátký rozum! Běda mužům, kterým žena vládne!!!“ Kněžnu Libuši jeho slova mrzela, ale uvědomila si, že muž by přece jenom mohl vládnout lépe a ona by nemusela být stále sama. Nakonec oznámila: „Ano, jsem jenom žena a jako žena se chovám. Nesoudím vás pevnou rukou jako muž, a vy si toho nevážíte. Chcete knížete, máte ho mít. Jděte za mým koněm a tam, kde se zastaví, najdete budoucího knížete.“

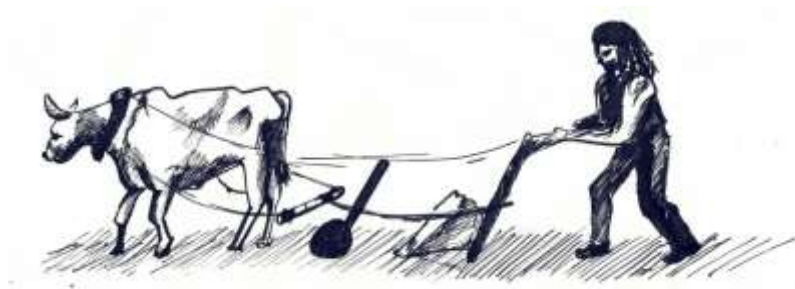

Druhý den ráno se na cestu připravili poslové. Nevěděli, kam pojedou, ani jak dlouho bude jejich cesta trvat. Poté vypustili Libušina bělouše ze stáje, na sedlo mu naložili knížecí plášť a otevřeli bránu dvorce. Běloušek se vydal na cestu a poselstvo ho následovalo.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Tři dny a tři noci putovali směrem na západ. Zdálo se, že kůň cestu zná. Třetího dne dorazili k říčce Bílině. Na jejím břehu stála osada jménem Stadice. Za osadou oral pole nějaký muž. Dva zapřažené volky poháněl lískovým

prutem. U toho muže se běloušek zastavil a poslové poznali, že jsou u cíle. Nejstarší z poslů ho oslovil: „Jak

se jmenuješ?“ A orač odpověděl: „Mé jméno je Přemysl.“ „Přemysle, naše kněžna a my všichni si přejeme, aby ses stal našim knížetem a po tobě i tví potomci. Přemysl zarazil lískový prut do země a odpověděl jim: „Bohužel jsem nestihl tento lán doorat. Kdybyste přišli později, naše země by nikdy nepoznala hlad.“ Vtom vyrostly z proutku tři větévky a na nich se zazelenalo listí. Poslové užasli. Náhle dvě větvičky uschly, zůstala jen jedna. „To znamená,“ vysvětlil Přemysl, „že v zemi bude chtít panovat více panovníků, ale vládnout bude jenom jeden z nich.“ Poslové pomohli Přemyslovi převléct se do knížecích šatů a velmi se divili, že si Přemysl s sebou bere i své staré lýčené střevíce, které tenkrát nosili jen chudí rolníci. „Proč je nenecháš zde?“ ptali se ho. „Chci, aby mí potomci věděli, odkud pocházejí a nikdy se nad nikoho nepovyšovali.“

Když Přemysl dorazil na Vyšehrad, oženil se s Libuší. Přemysl, zvaný Orač, vládl moudře a spravedlivě. Stal se zakladatelem slavného rodu Přemyslovců, který v Čechách vládl až do roku 1306.

PEROKRESBA: Michaela SMEJKALOVÁ

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Zjednodušená verze:

Kněžna Libuše vládla moudře na Vyšehradě a spravedlivě řešila sousedské spory. Lidé ji měli rádi a žili si spokojeně.

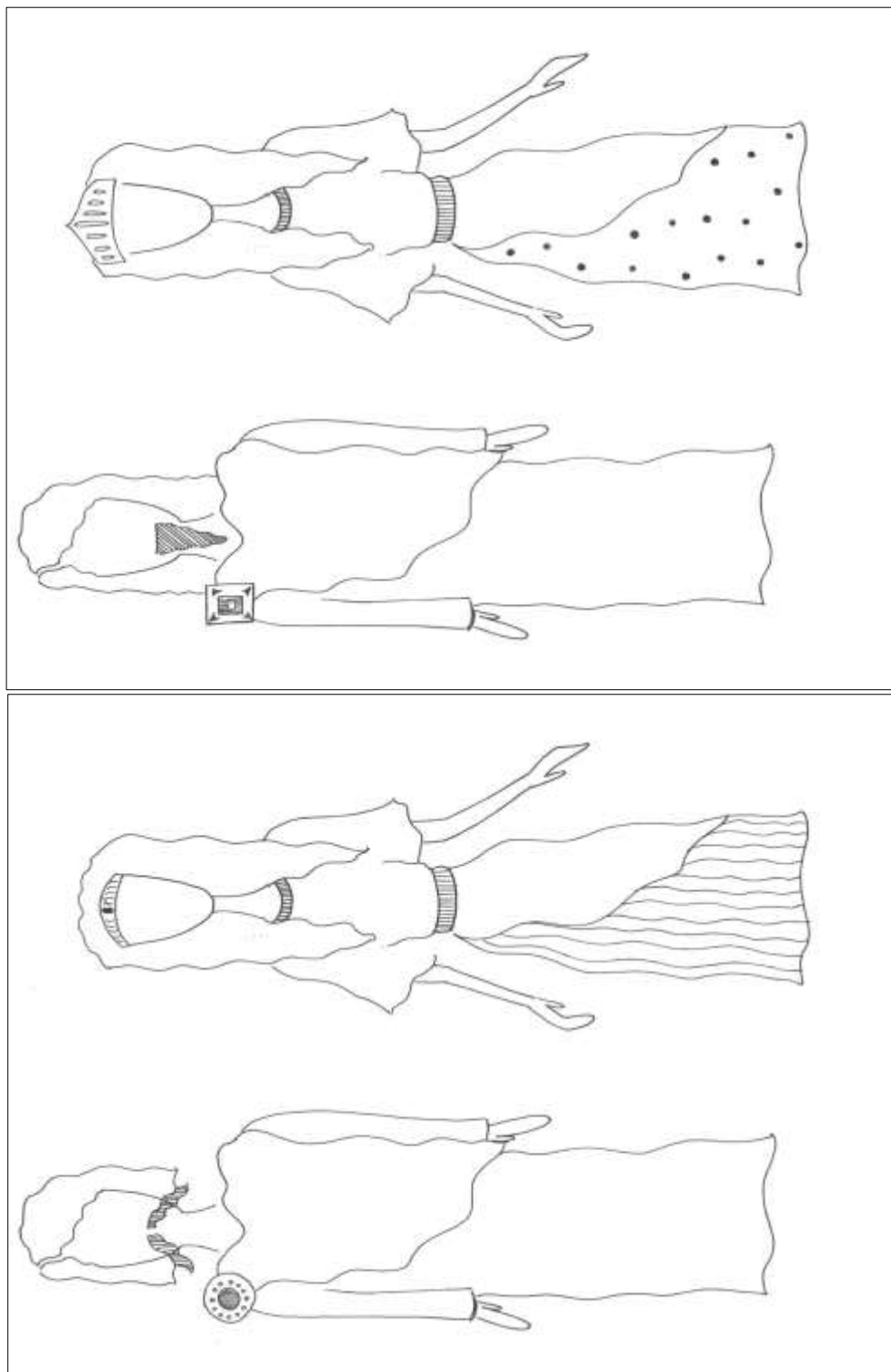
Jednoho dne na Vyšehrad přišli dva rozhádaní sousedé, kteří se přeli o pole. Libuše svolala lid, který oba sousedy vyslechl. Kněžna nakonec rozhodla: „Mladší má pravdu, pole teda připadne jemu.“ Muž, který spor prohrál, se rozzlobil a vykřikl: „Běda mužům, kterým žena vládne!!“ Kněžnu Libuši jeho slova zamrzela, ale nakonec prohlásila: „Chcete-li mít panovníka s pevnou rukou, máte ho mít. Jděte za mým koněm a tam kde se zastaví, najdete budoucího knížete.“

Druhý den ráno vypustili Libušina bělouše a poselství se vydalo na cestu. Třetího dne dorazili k osadě jménem Stadice a uviděli muže, který právě oral pole. Nejstarší z poslů ho oslovil: „Jak se jmenuješ?“ Muž odpověděl: „Mé jméno je Přemysl.“ „Přemysle, naše kněžna a my všichni si přejeme, aby ses stal naším knížetem.“ Přemysl dooral pole, oblékl knížecí šat a vydal se s posly na Vyšehrad.

Když Přemysl dorazil na Vyšehrad, všichni ho s radostí přivítali. Jakmile spatřil Přemysl Libuši, hned se do ní zamiloval a byla velká svatba. Přemysl vládl spravedlivě s pevnou vůlí panovníka a lidé byli spokojení.

Praha a pražské pověsti

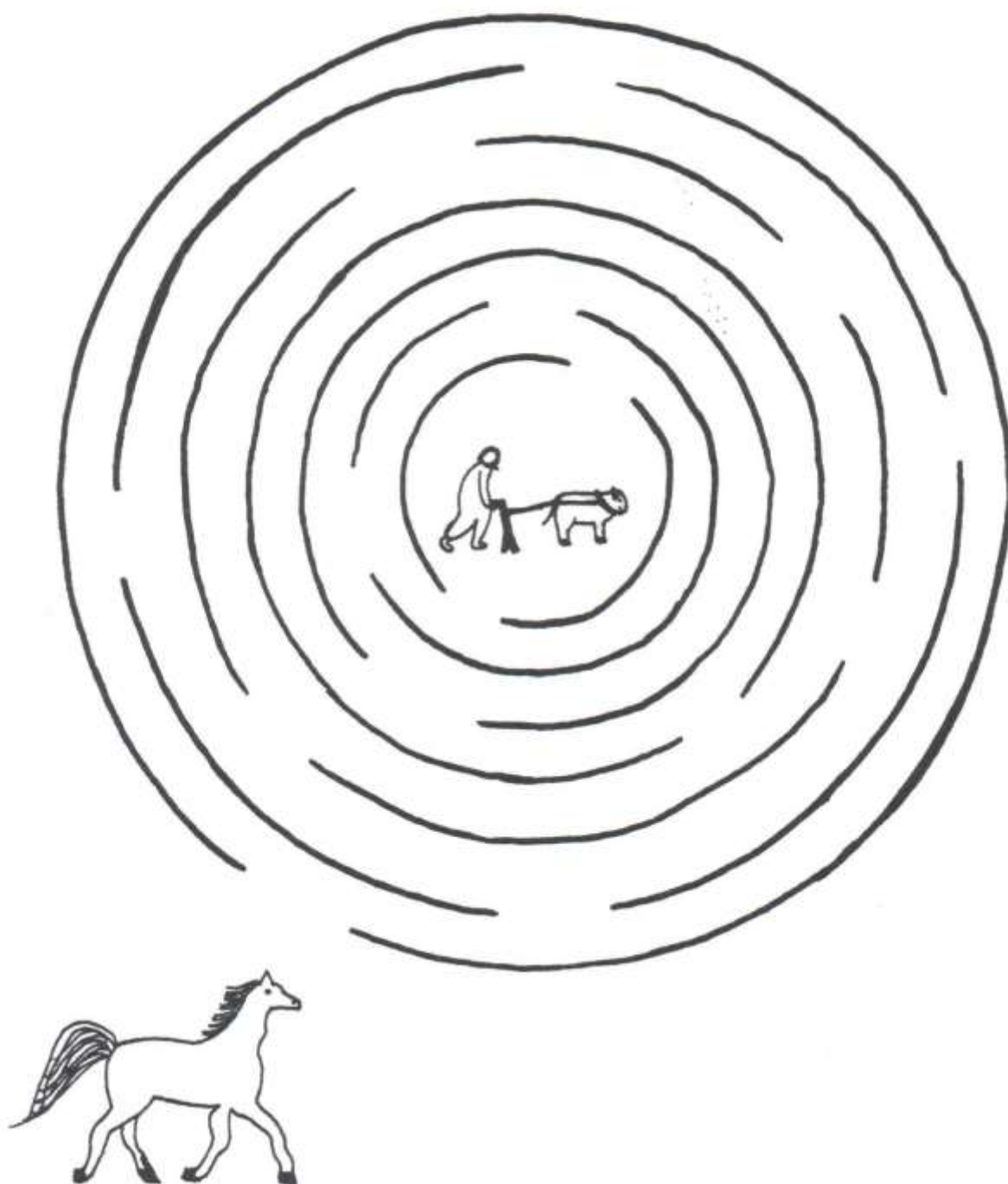
*Najděte na obrázku 5 rozdílů.
Vypracovala Ema T.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Najde kůň cestu k Přemyslovi?
Vypracovala Anežka P.*

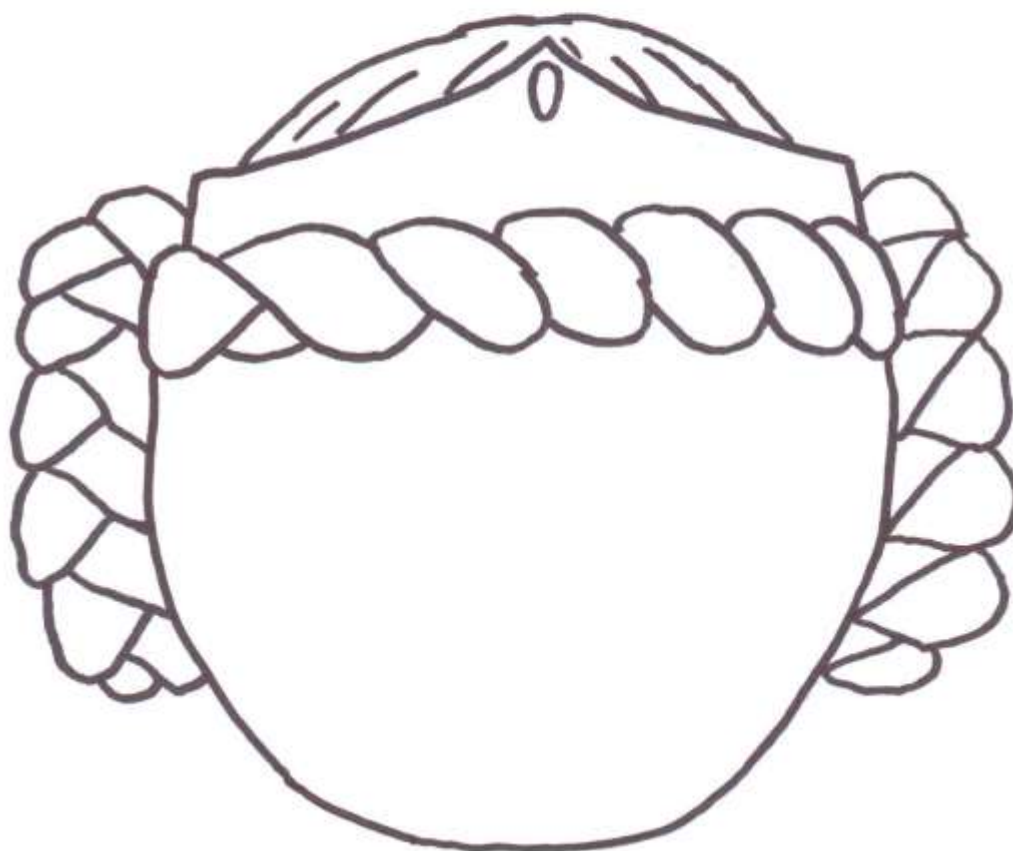
Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Domalujte obrázek Libuše.
Vypracovala Veronika H.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Co nepatří do doby, ve které žila Libuše?
Vypracoval Lukáš K.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovali Bára, Lucka, Natka a Kryštof***Pověst o Horymírovi**

Pátým knížetem, který usedl na český vladařský stolec po spravedlivém Přemyslovi, byl kníže Křesomysl. Byl to muž zlý, lakomý a ziskuchtivý.

Za jeho panování se rozšířilo dolování drahých kovů a rýžování zlata z potoků a řek. Ze všech koutů knížectví proudily do hor davy kovkopů s vidinou rychlého výdělku. Pole zůstala neobdělána a zarůstala, nikde se neselo obilí, ani se nesklízela úroda. Zemi hrozil hladomor.

„Půjdu za knížetem a promluvím s ním,“ rozhodl se vladyka Horymír z Neumětel. Hned druhý den se vydal na svém věrném koni jménem Šemík na Vyšehrad.

„Kníže, pole leží ladem, zemi hrozí hlad. Přikaž kovkopům, aby se opět vrátili na svá pole.“ Kníže však byl tak oslněn leskem drahých kovů, že na dobře míněné rady nedbal. Jeho pokladnice se plnily, starosti chudých ho nezajímaly.

O návštěvě Horymíra na Vyšehradě se dozvěděli kovkopové z osady Březové Hory. Ze všech stran se ozývalo: „Vladyka Horymír chce zavřít doly!“ „Chce nás připravit o práci!“ „Je to náš nepřítel!“ „Smrt vladykovi!“

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Tu noc se kovkopové vydali do Neumětel. Přepadli Horymírův dvorec, ukradli obilí, odvedli dobytek a osadu zapálili. Horymírovi se jen stěží podařilo na věrném Šemíkovi utéct.

Po dvou dnech shromáždil Horymír své muže, a když se setmělo, vtrhli do Březových Hor. Kovkopové nic netušili, klidně spali, osadu nikdo nehlídal. Horymírovi muži zapálili hornické chatrče, zničili nástroje, doly zavalili kamením. Vyděšení kovkopové rychle utíkali z osady a snažili se co nejrychleji dostat na Vyšehrad.

Když se to Křesomysl dozvěděl, nechal si Horymíra zavolat. „Horymíre, za své činy budeš s'at vlastním mečem!“ „Kníže, mám jen jediné přání. Dovolte mi, abych se ještě naposledy projel na svém Šemíkovi.“ „Tvé přání bude splněno. Šemík bez křídel ti stejně v útěku nepomůže,“ odpověděl Křesomysl, ale nechal

pro jistotu zavřít všechny brány.

Dlouho si Horymír se Šemíkem ve stáji povídal. Pak ho osedlal, vyšvihl se do sedla a vyrazil ze stáje na dvůr. Několikrát objel nádvoří, pak se naklonil k Šemíkovu uchu a pošeptal mu: „Skoč, Šemíku, skoč!“ Přitiskl kolena pevněji k Šemíkovu tělu, nahnul se k vlající hřívě a Šemík promluvil: „Drž se, pane,“ a mohutným skokem se přenesl přes hradbu. Všichni kolem úžasem i zděšením zmlkli. Všem problesklo hlavou, že Horymír zvolil jistou smrt. Vyšehrad stál na vysoké skále nad Vltavou – jistě se oba roztržili o skálu! Všichni se v očekávání zlého nahrnuli k hradbám. Vtom někdo zvolal: „Támhle

Praha a pražské pověsti

jsou!“ A skutečně – Šemík přeplaval řeku a po druhém břehu cválá s Horymírem směrem k Radotínu a dál do Neumětel.

Po tomto odvážném kousku prominul Křesomysl Horymírovi trest.

Šemík donesl svého pána v pořádku až domů, pak však vyčerpáním zemřel. Horymír nechal svého věrného druha pohřbít hned vedle vrat svého dvorce. Nad Šemíkův hrob nechal položit veliký kámen, který tam dodnes leží a připomíná Šemíkovo přátelství a jeho odvážný čin.

Říká se také, že poté, co se Horymír dostal na druhý břeh Vltavy, vysmál se odtud Křesomyslovi na Vyšehradě. Od té doby se levému břehu Vltavy říká Smíchov.

PEROKRESBA: Michaela SMEJKALOVÁ

FOTO: Sára, Kryštof

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti***Zjednodušená verze:**

Kdysi dávno vládl v Čechách kníže Křesomysl. Byl velmi zlý, lakomý a ziskuchtivý.

Když lidé v horách objevili zásoby vzácných kovů, život v Čechách se začal měnit. Ze všech koutů knížectví proudily do hor davy kovkopů a chtěli rychle zbohatnout. Pole zůstávala neobdělána. Zemi už hrozil hladomor, a tak si šli vladykové stěžovat ke knížeti. Křesomysl však skupinu vladyků, kterou vedl Horymír z Neumětel, ani nevyslechl.

O návštěvě Horymíra na Vyšehradě se zanedlouho dozvěděli kovkopové z Březových hor, a proto pro výstrahu Horymírovu osadu v Neumětelích zapálili.

Horymírovi netrvalo dlouho a shromáždil své muže. Po setmění vtrhli do dolů v Březových horách, zapálili hornické chatrče, zničili nástroje a zavalili doly kamením. Vyděšení kovkopové rychle utíkali z osady a snažili se co nejrychleji dostat na Vyšehrad, aby vše vypověděli knížeti.

Když se to Křesomysl dozvěděl, nechal si Horymíra zavolat. Vladykové se snažili Horymíra obhájit, ale hlas kovkopů byl silnější. Horymír byl odsouzen k trestu smrti. Horymír požádal knížete: „Kníže, mám jen jediné přání. Dovolte mi, abych se ještě naposledy projel na svém koni Šemíkovi.“ Křesomysl souhlasil, ale pro jistotu nechal zavřít všechny brány. Horymír osedlal svého koně a několikrát na něm objel nádvoří. Pak se sklonil k Šemíkovu uchu a pošeptal mu: „Skoč, Šemíku, skoč!“ a přitiskl kolena pevněji k jeho tělu.

Šemík se mohutným skokem přenesl přes hradbu, přeplaval řeku Vltavu a po druhém břehu cválal s Horymírem dál až do Neumětel.

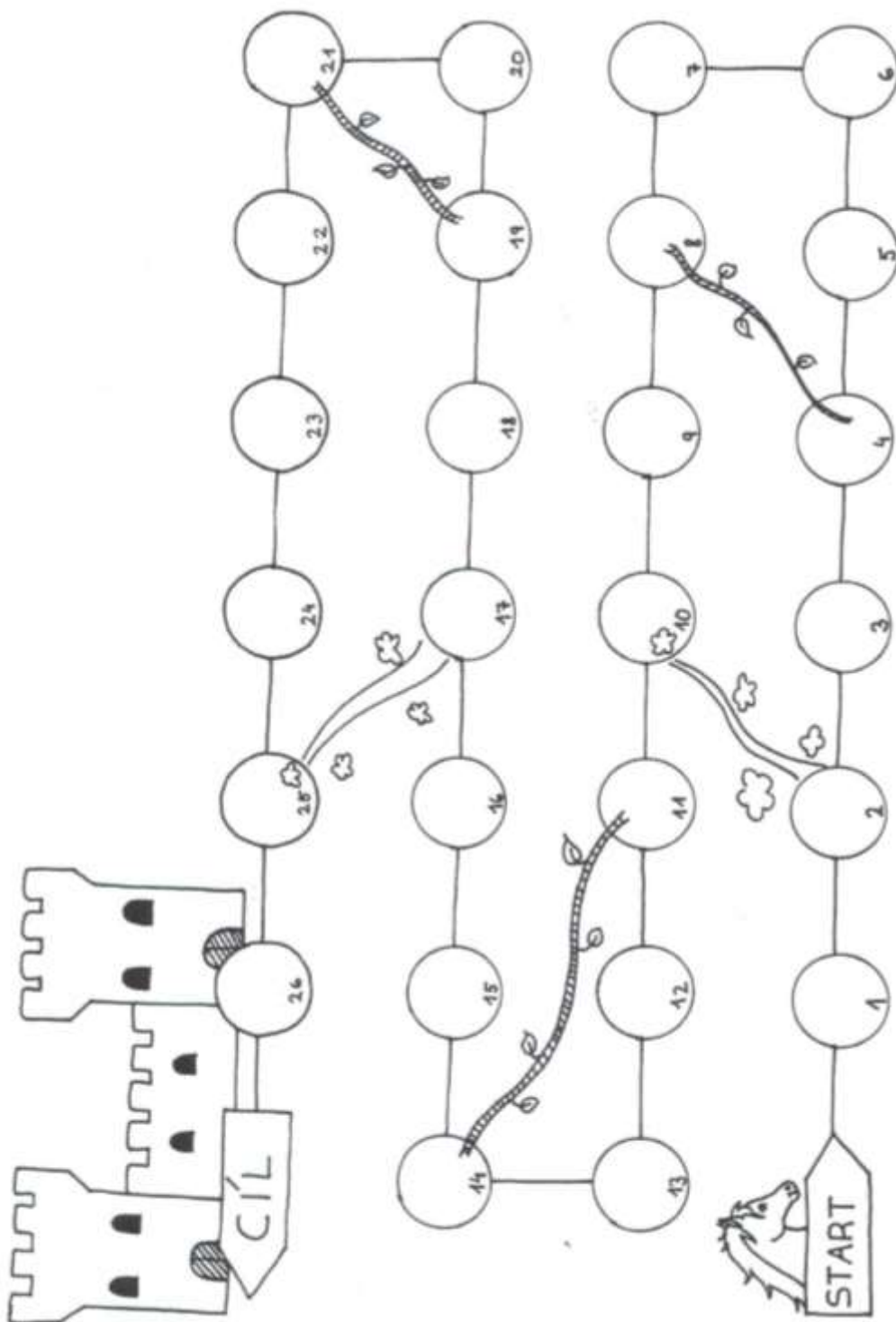
Po tomto odvážném kousku prominul Křesomysl Horymírovi trest.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Každý hráč obdrží kostku a figurku a postaví se na „START“. Postupuje dopředu o tolik políček, kolik hodil na kostce. Pokud stoupne na políčko, které je propojené s jiným, postoupí buď dopředu, nebo dozadu. Vyhrává ten hráč, který se jako první dostane na políčko „CÍL.“

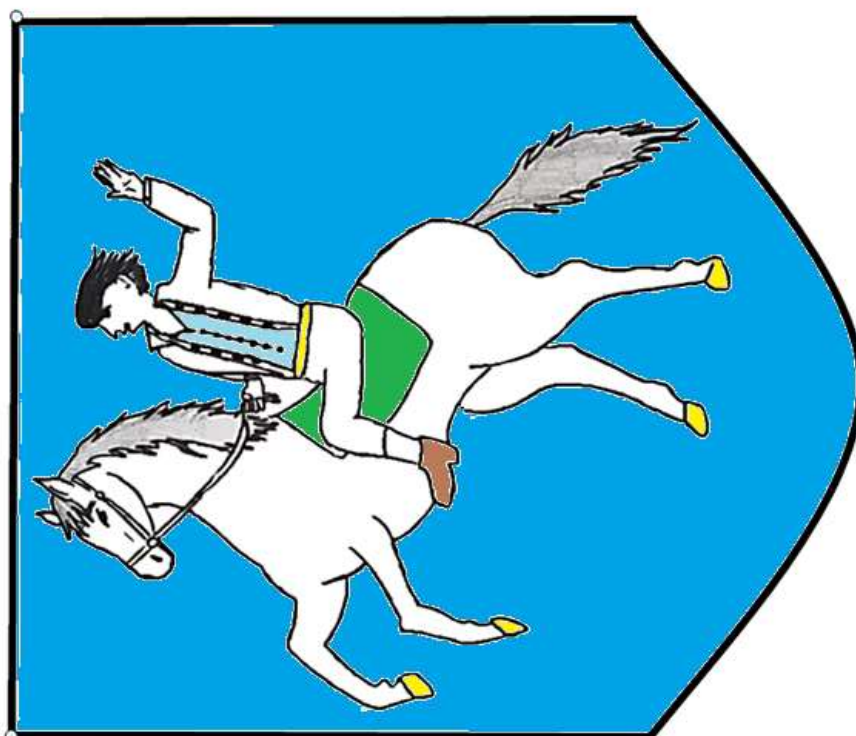
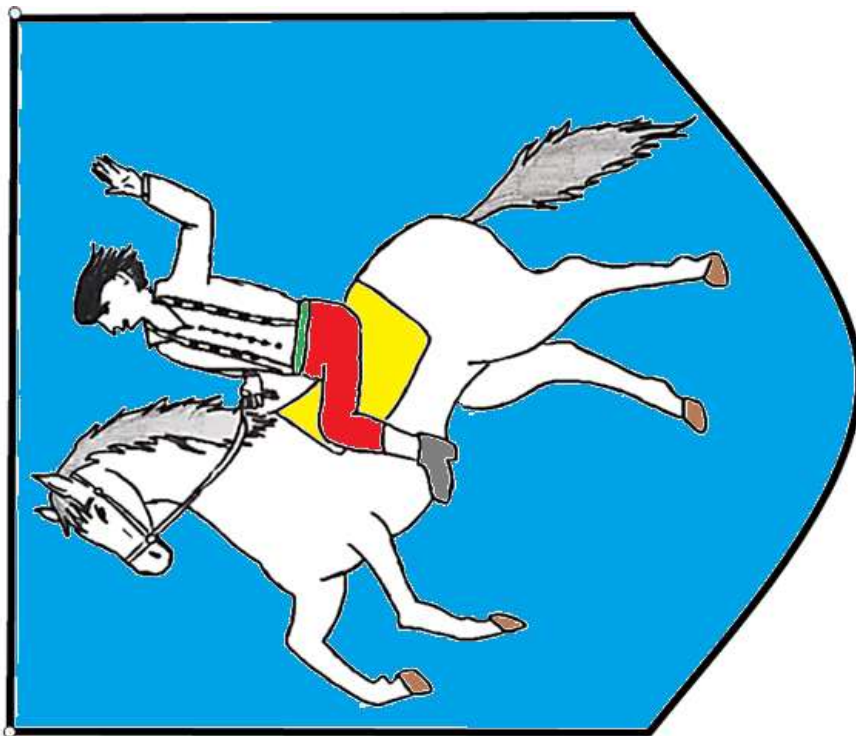
Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vybarvěte podle fantazie.**Vypracovala Hanka D.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Najděte rozdíly v barvách.
Vypracovala Hanka D.*

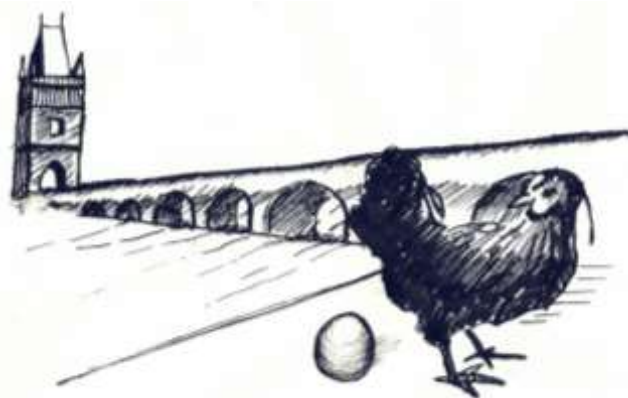

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Eliška, Iveta a Kristýna***Pověst o stavbě Karlova mostu**

Tato pověst vypráví o tom, jak se stavěl Karlův most, druhý nejstarší kamenný most v Čechách.

Tam, kde teď stojí Karlův most, stál dříve most dřevěný, který vzala voda. Povodeň odnesla i první kamenný most zvaný Juditin.

Snad i proto chtěl král český a císař německý Karel IV. vybudovat most pevný tak, aby odolal všem rozmarům počasí. Dokonce si nechal poradit od hvězdářů. Ti mu poradili, aby pro položení základního kamene vybral magické datum – sled lichých číslíc. A skutečně – základní kámen Karlova mostu byl údajně položen roku 1357 9.7. v 5:31!

Hlavního stavitele Karlova mostu pozval Karel IV. až z dalekého Švábského Gmündu – teprve čtyřiaadvacetiletého Petra Parléře. Parlěř rozhodl, že se do malty budou přidávat i syrová vejce. V Praze však tolik vajíček nebylo, a tak Karel IV. řekl poslům: „Rozjed'te se do všech koutů země a ve všech vsích nakažte, aby do Prahy poslali náklad vajíček.“ A tak ze všech koutů Českého království směřovaly k Praze povozy plné vajec. Vajíčka se shromažďovala na vltavském břehu, kde je zedníci roztloukali a přimíchávali do malty.

Silnice v té době nebyly tak rovné jako dnes, byly samý výmol a kamení. Ne zřídka se stalo, že se náklad vajec cestou rozbil. Když se to doslechli obyvatelé

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Velvar, rozhodli se, že pošlou vajíčka uvařená natvrdo, aby se také nerozbila.

Když jejich náklad dorazil do Prahy, byli Velvarští všem pro smích.

Netrvalo dlouho a překonali je obyvatelé Unhoště. Ti spolu s mlékem přivezli i tvaroh a syrečky.

A tak je Karlův most ze všech mostů ten nejpevnější, protože je v maltě přimíchán tvaroh a syrečky z Unhoště a hlavně vejce z celé české země.

PEROKRESBA: Michaela SMEJKALOVÁ

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Zjednodušená verze:

Tato pověst vypráví o tom, jak se stavěl Karlův most.

Tam, kde teď stojí Karlův most, stál dříve most dřevěný. Ten ale zbourala povodeň. Voda odnesla i první kamenný most, kterému se říkalo Juditin. Proto chtěl král Karel IV. vybudovat most pevný tak, aby ho žádný nečas nezničil.

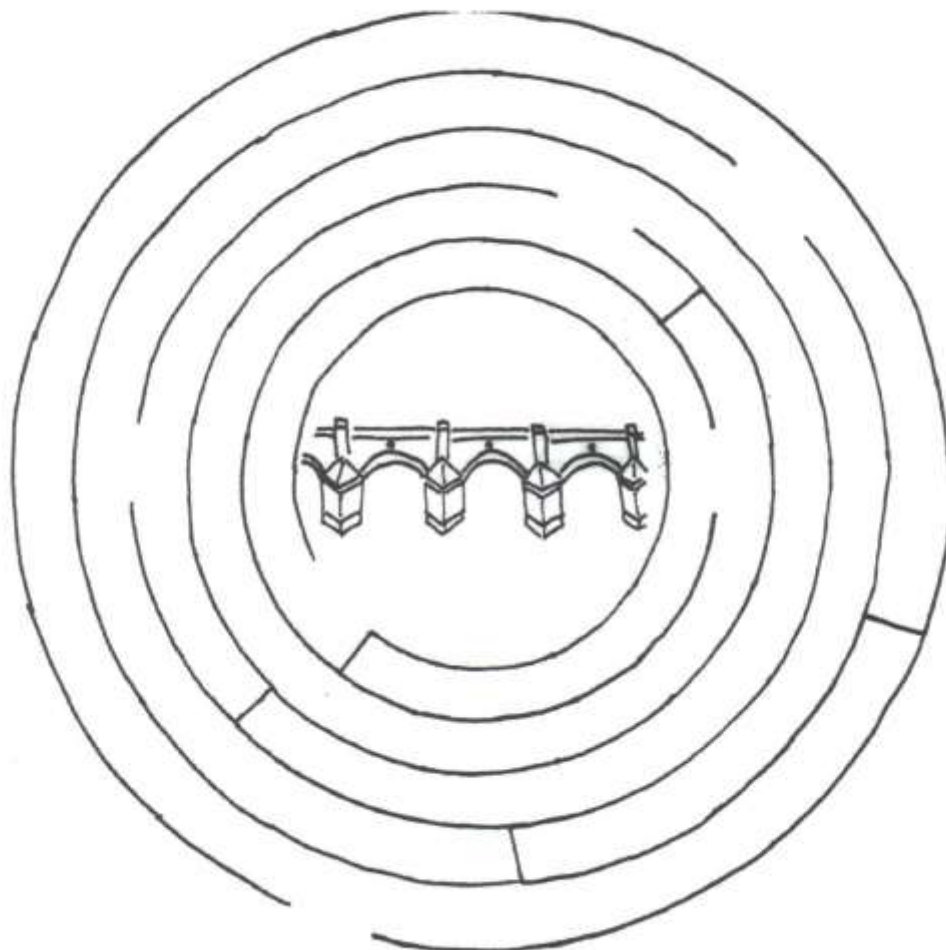
Stavitel mostu rozhodl, že se do malty budou přidávat syrová vejce, aby byl most pevnější. V Praze ale tolik vajíček nebylo, a tak Karel IV. rozhlásil po celé zemi, aby každá vesnice poslala do Prahy náklad vajíček. A tak ze všech koutů Českého království jely k Praze vozy plné vajec. Vajíčka se shromažďovala na břehu řeky Vltavy, kde je zedníci roztloukali a přimíchávali do malty.

Silnice byly v té době samý hrbol a kamení. Stávalo se, že se náklad s vajíčky rozbil. Když se to doslechli obyvatelé Velvar, rozhodli se, že pošlou vajíčka uvařená natvrdo, aby se také nerozbila. Když jejich náklad dorazil do Prahy, byli Velvarští všem pro smích.

Karlův most je tak ze všech mostů ten nejpevnější, protože jsou v maltě přimíchána vajíčka z celé české země.

Praha a pražské pověsti

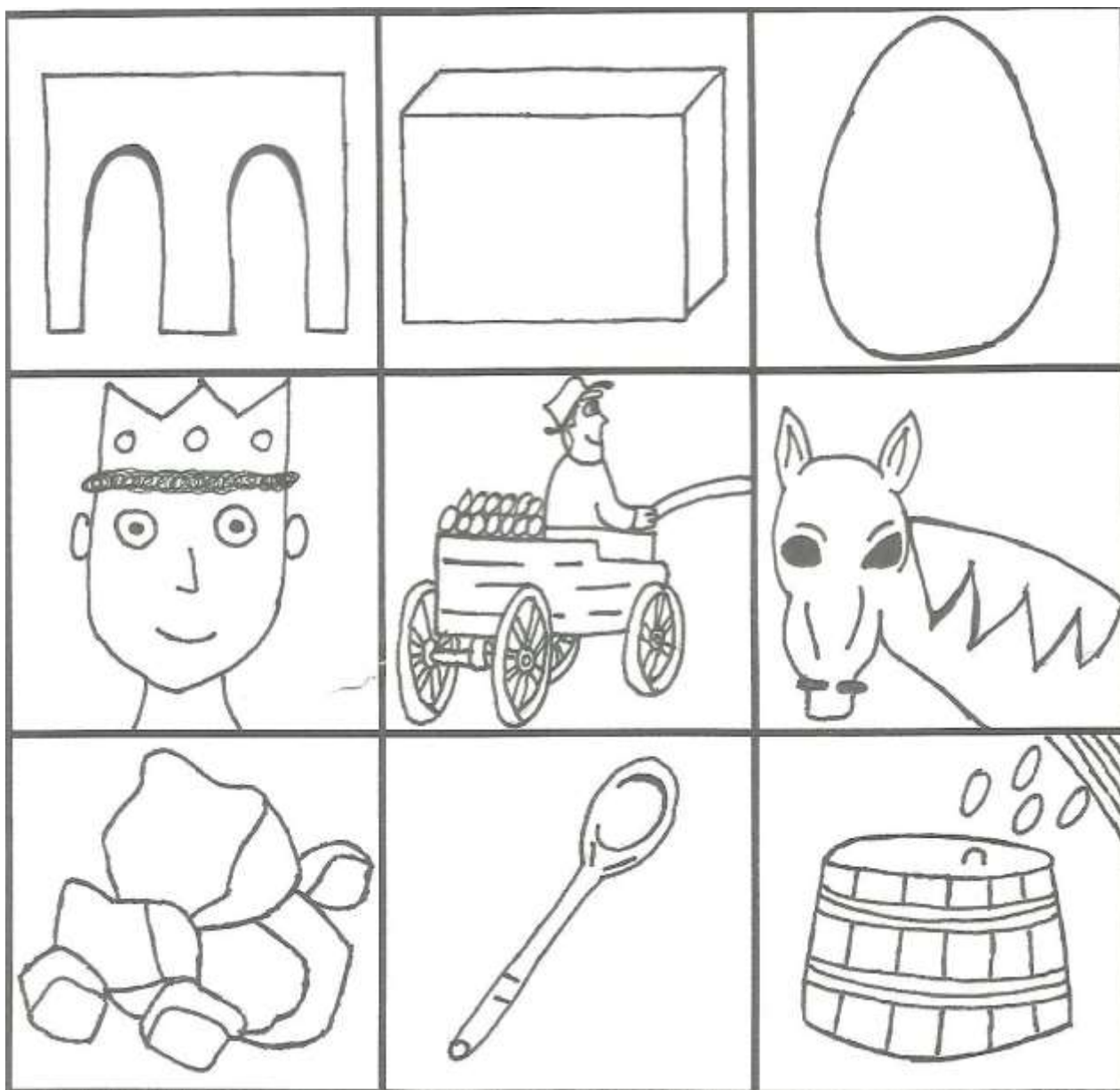
*Najde slepička cestu ke Karlovu mostu?
Vypracovala Barbora K.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

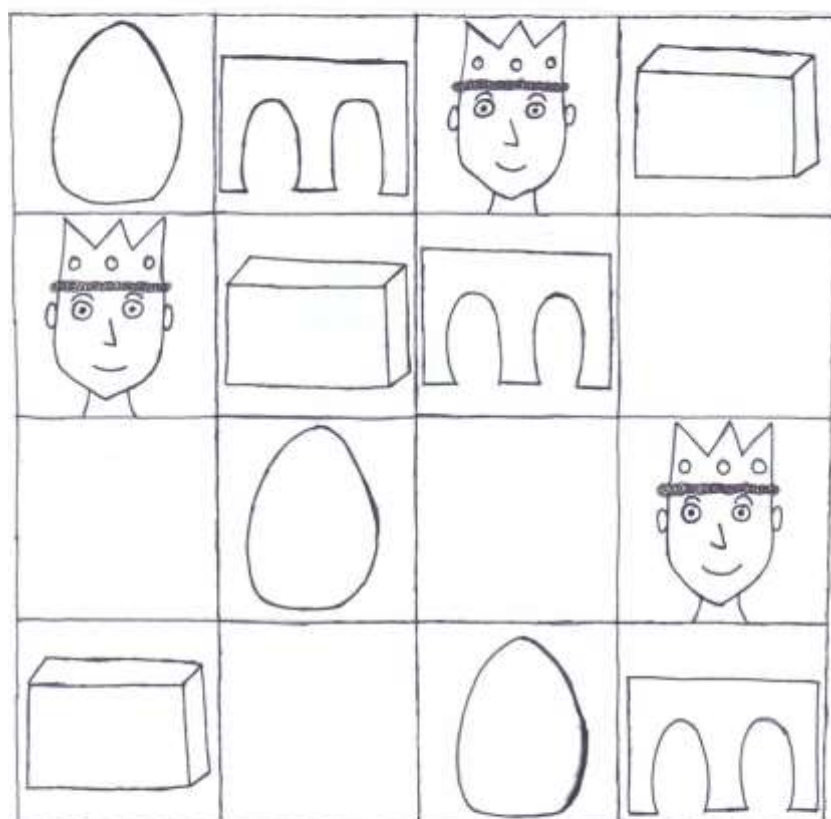
Vytiskněte 2x, (vymalujte), rozstříhejte podle čar.
Vypracovala Barbora F.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Na vynechaná místa domalujte obrázky tak, aby se obrázky v řadě a ve sloupci neopakovaly.
Vypracovala Barbora F.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Adélka, Bára, Iveta, Martina a Zuzka***Pověst o čertovi na Karlově mostě**

Český král Václav IV., syn Karla IV., nechal z Karlova mostu shodit do Vltavy Jana Nepomuckého. Údajně z toho důvodu, že nevyzradil zpovědní tajemství královy manželky Žofie. Ještě tu noc se zhroutil mostní oblouk přesně v tom místě, odkud světce do řeky shodili. Od té doby nebylo možné mostní oblouk opravit. Vždy, když odbila půlnoc, se opravená část mostu zřítla do vody. Záhy se mezi lidmi rozkřiklo, že je to místo prokleté. Král dokonce vypsál vysokou odměnu pro toho, kdo most opraví. Přestože se o to pokoušelo mnoho lidí, nikomu se most spravit nepodařilo.

Jednoho dne se přihlásil mladý stavitel: „Já most opravím a celou noc ho budu hlídat.“ Lákala ho odměna, protože se svou ženou čekal miminko a peníze by se mu hodily. Mostní oblouk opravil a přes noc hlídal. Před půlnocí se zvedl silný vítr a černý mrak zahalil měsíc. V okamžiku, kdy odbila na kostelní věži půlnoc, se ozvala veliká rána a celá opravená část mostu se zřítla do Vltavy. Vtom se před vylekaným stavitelem objevil čert a nabídl mu: „Pomůžu ti most opravit, ale ty mi dáš na oplátku duši prvního, kdo přes most přejde.“ Stavitele myšlenka na to, že mu opravený most přinese velké bohatství a věhlas, velmi lákala, ale přece jenom nechtěl nikomu ublížit. Přesto čertovu nabídku přijal. V duchu ale přemýšlel, jak by čerta mohl obelstít.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Když byl mostní oblouk opravený, vydal stavitel zákaz vstupu na most a pro jistotu postavil na oba jeho konce stráž. Pak přinesl kohouta a vypustil ho na most. Vtom se před stavitelem objevil čert. Uviděl kohouta na mostě a poznal, že ho stavitel obelstil. Velmi se rozzlobil, ale nebylo mu to nic platné. Popadl kohouta a zmizel s ním v pekle.

Stavitel dostal od krále bohatou odměnu a žil se svou rodinou šťastně až do smrti.

PEROKRESBA: Anette RŮŽIČKOVÁ

Zjednodušená verze:

Od nepaměti stál v Praze most, který se jmenoval Karlův. Za jedné silné noční bouře se část mostu zřítla. Mnoho stavitelů se pokoušelo most opravit. V noci se však most pokaždé znovu zřítla.

Jednoho dne se přihlásil mladý stavitel, který slíbil, že most opraví a celou noc ho bude hlídat. Jak řekl, tak také udělal a most opravil. V noci ale nastala silná bouře a opravená část mostu se zřítla do řeky. V tom se objevil čert: „Pomůžu ti most opravit,“ přislíbil čert, „ale na oplátku mi dáš duši prvního, kdo přes most přejde.“ „Dobrá tedy,“ souhlasil stavitel a v duchu přemýšlel, jak by čerta přechytračil. Druhý den ráno vypustil stavitel na most jako prvního kohouta. Sotva kohout vkročil na most, objevil se před ním čert. Poznal, že ho stavitel obelstil, ale nezbylo mu nic jiného, než popadnout kohouta a zmizet s ním v pekle.

Stavitel dostal od krále jako poděkování bohatou odměnu a žil se svou rodinou šťastně až do smrti.

Praha a pražské pověsti

Vypracovala Barbora K.

POVĚST O ČERTOVI NA KARLOVĚ MOSTĚ

TATO POVĚST VYPRÁVÍ O ZŘÍCENÍ A OPRAVĚ KARLOVA

VÁCLAV IV.,

ZEMÍ KORUNY ČESKÉ, NECHAL

JEDNÉ TMAVÉ

SHODIT Z KARLOVA

DO VLTAVY JANA NEPOMUCKÉHO. JEŠTĚ TU

SE ZŘÍTIL MOSTNÍ OBLOUK ZROVNA V MÍSTĚ, KDE BYL

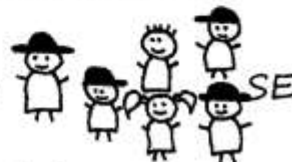
JAN NEPOMUCKÝ SVRŽEN DO ŘEKY. OD TÉ DOBY SE

POVÍDALO, ŽE TATO ČÁST

JE ZAKLETÁ

A NEJDE OPRAVIT. A BYLA TO PRAVDA.

MARNĚ SNAŽILI DÁT

DO POŘÁDKU, ALE

NEŠLO TO. VŽDY O PŮLNOCI SE OPRAVENÝ MOSTNÍ

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

OBLOUK ZŘÍTIL DO ŘEKY.

SE STAVITELI, KTERÝ PRACOVAL

NA OPRAVĚ MOSTNÍHO PILÍŘE, ZJEVIL

A ŘEKL MU: „ SE TI PODAŘÍ OPRAVIT, KDYŽ

MI DÁŠ DUŠI TOHO, KDO PŘES NĚJ PŘEJDE JAKO

PRVNÍ.“ STAVITEL SOUHLASIL, ALE POTAJÍ PŘEMÝŠLEL,

JAK BY

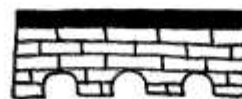

OBELSTIL.

HLED DRUHÝ DEN SE STAVITELOVÝM POMOCNÍKŮM

PODAŘILO ZBORCENÝ MOSTNÍ OBLOUK OPRAVIT.

STAVITEL VÝDAL ZÁKAZ VSTUPU NA

A PRO JISTOTU POSTAVIL NA OBA JEHO KONCE STRÁŽ.

POTÉ VYPUSTIL NA

, ABY TEN

PŘES NĚJ PŘEŠEL JAKO PRVNÍ.

Praha a pražské pověsti

KDYŽ SE OBJEVIL A NA MOSTĚ UVIDĚL

KOHOUTA, VELMI SE ROZZLOBIL! POZNAL, ŽE

HO STAVITEL OBELSTIL. POPADL A ZMIZEL

S NÍM NAVŽDY V PEKLE.

STAVITEL SPLNIL SVŮJ SLIB - DOSTAL

SLÍBENOU DUŠI. OD PAK STAVITEL

OBDRŽEL SLÍBENOU ODMĚNU A ŽIL SE SVOU RODINOU

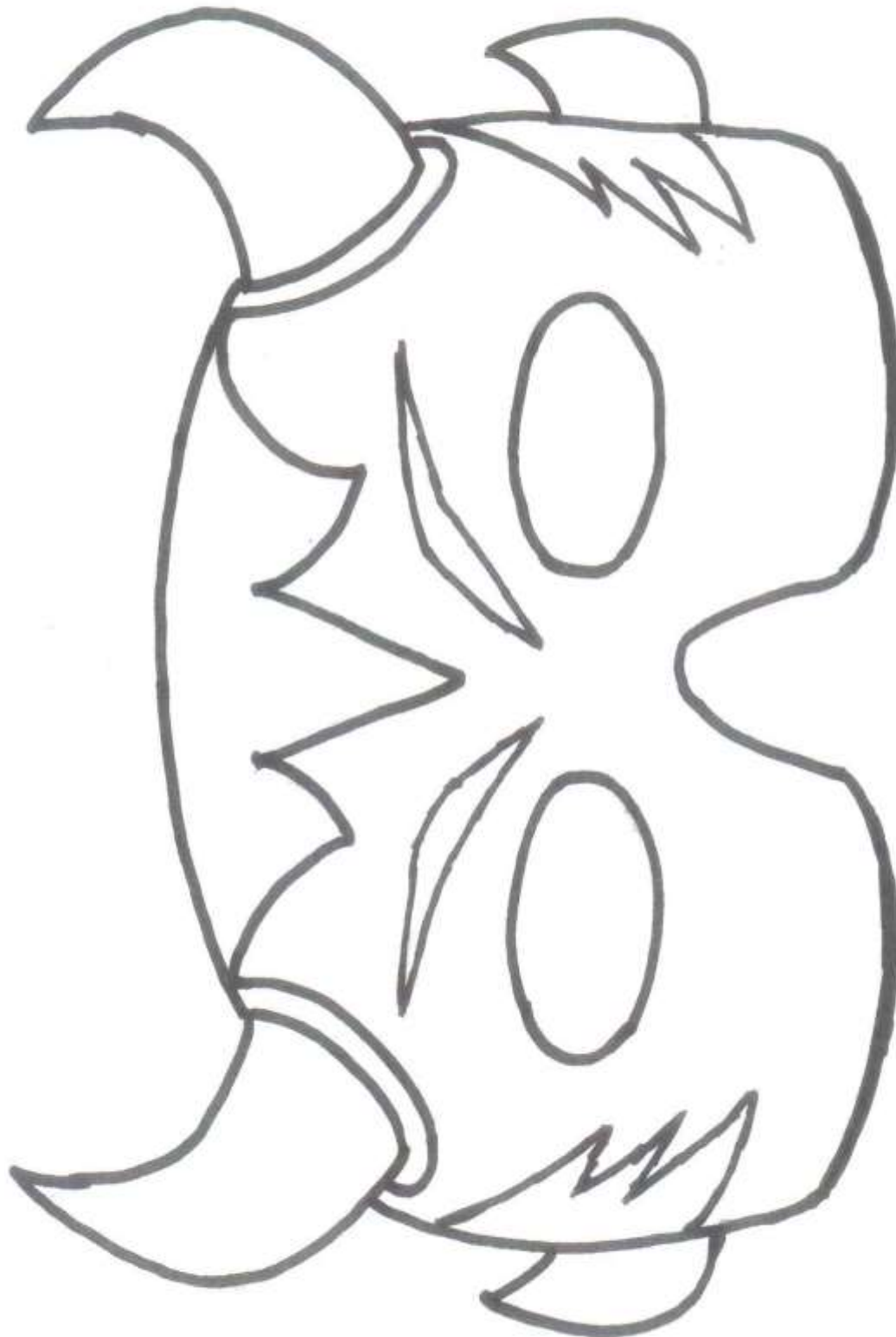
ŠŤASTNĚ AŽ DO SMRTI.

VYSVĚTLIVKY:

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

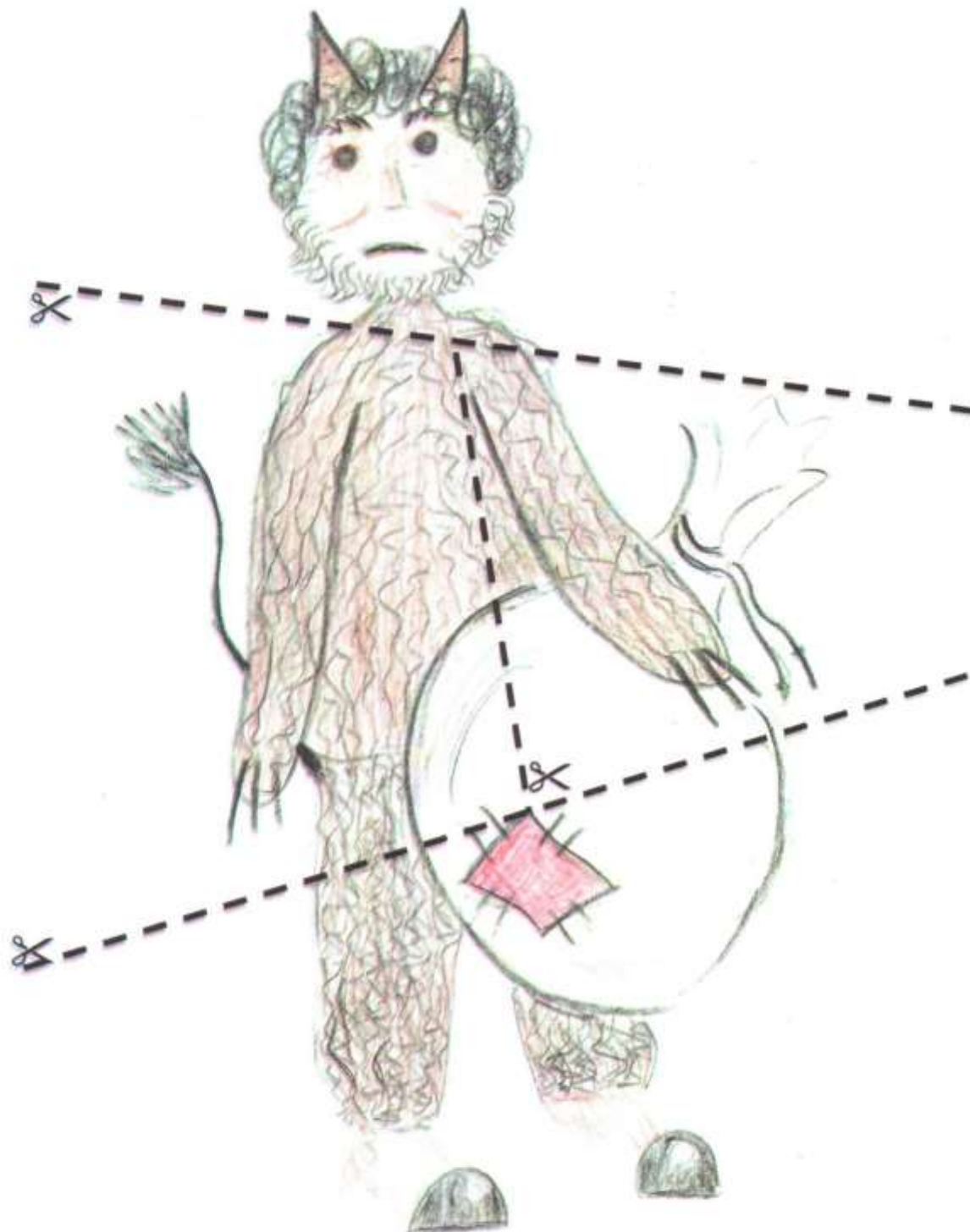
*Vybarvěte masku, vystříhněte ji a na stranách provlečte gumičku.
Vypracovala Barbora F.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

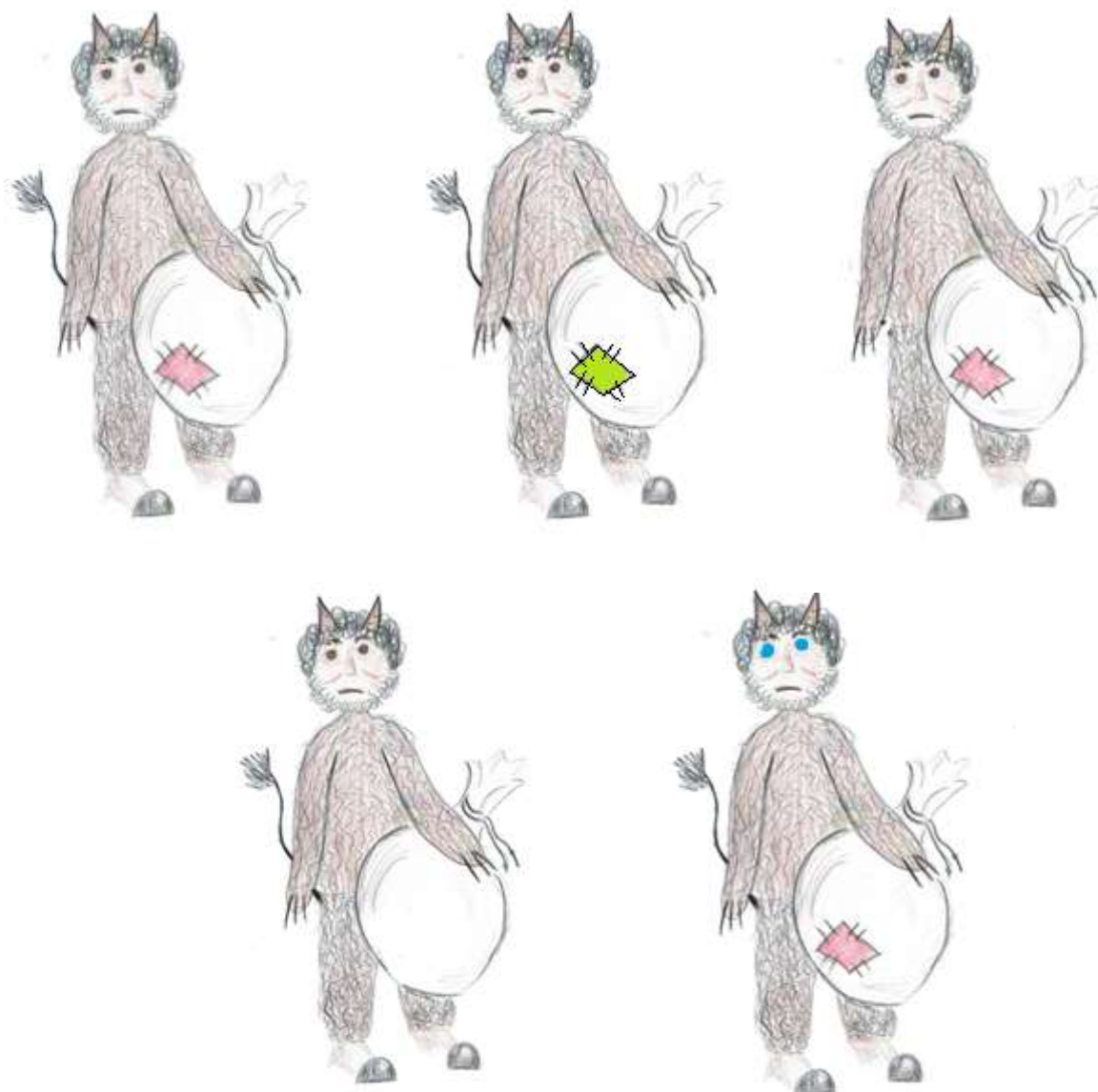
*Rozstříhejte podle čar a nalepte na papír.
Vypracovala Veronika K.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovala Veronika K.***Najdi mého čertíka Bertíka:**

1. Můj Bertík nemá modré oči.
2. Bertík má ocas.
3. Na jeho pytlí je našitá záplata.
4. Ta záplata je červená.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Domalujte obrázek čertíka.
Vypracovala Lucie O.*

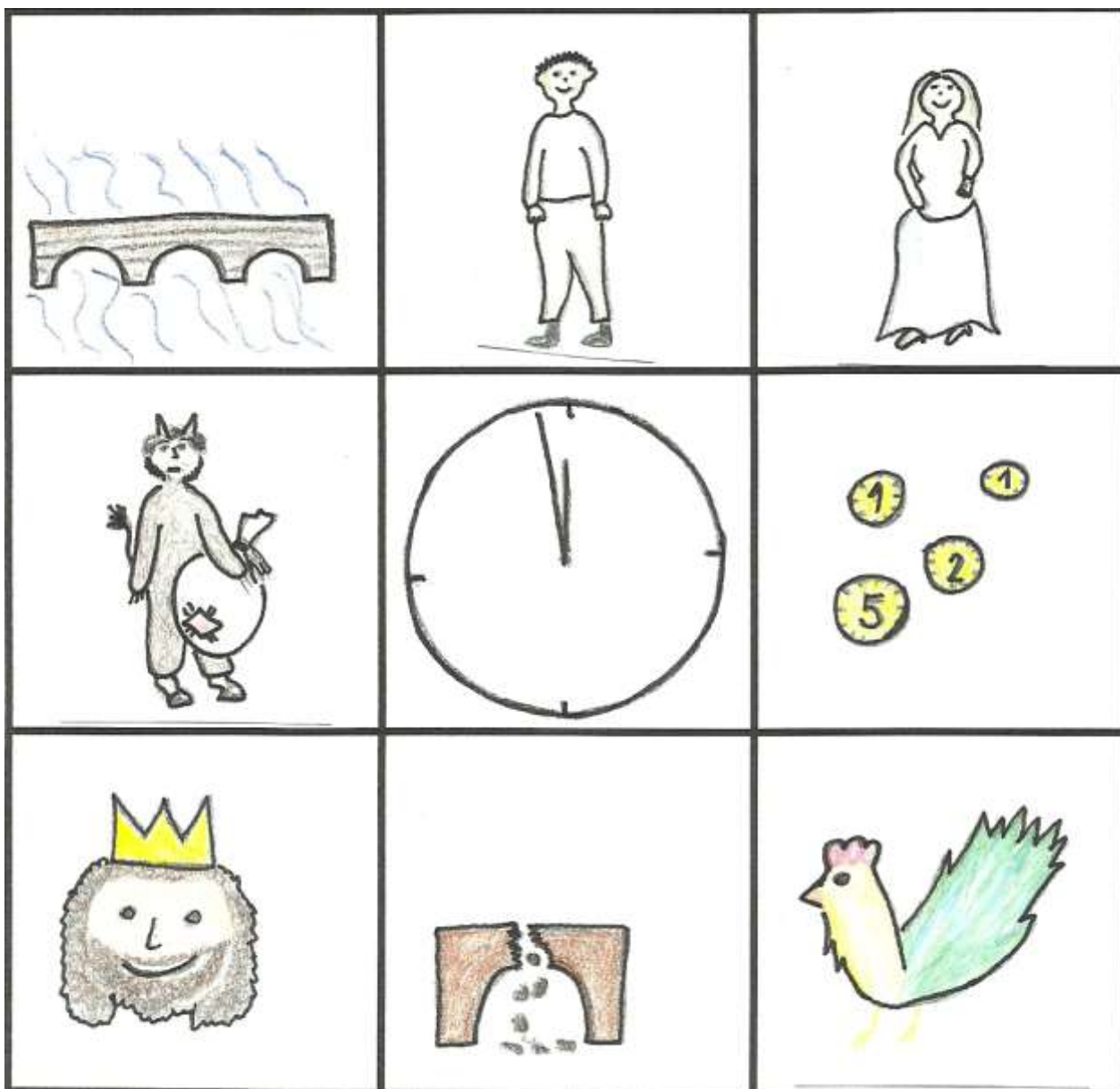

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Vytiskněte 2x, (vybarvěte), vystříhnete podle čar.
Vypracovala Veronika K.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

*Praha a pražské pověsti**Vypracovaly Bára, Katka a Mirka***Pověst o Staroměstském orloji**

Kdysi dávno žil v Praze jeden starý muž jménem Hanuš, který vyráběl a opravoval hodiny. Hanuš se proslavil tím, že sestrojil dílo, které nenajdete nikde jinde na světě.

Tento nevídaný stroj je orloj a nachází se na věži Staroměstské radnice. Obvykle ukazují hodiny čas, hodiny, minuty a vteřiny, ale tento orloj ukazuje mnohem víc - dny, týdny, měsíce, roční doby a znamení zvěrokruhu, kromě toho i východ a západ měsíce a slunce a planety. Když hodiny odbíjejí, zvoní Kostlivec na zvonec a kývá svou lebkou na Lakomce, ten potřásá měšcem. Na orloji najdeme i další postavy, např. Marnivce a Turka. Každou celou hodinu se vystřídají ve dvou okýnkách nad orlojem postavy dvanácti apoštolů a zlatý kohout zakokrhá a zatřepetá křídly.

Brzy se po celé Praze a jejím okolí nemluvalo o ničem jiném než o orloji. Když mistr orloj dokončil, sezvali konšelé pražské občany k velké slávě – spuštění orloje. Lidé se shromáždili na náměstí a čekali. Po chvíli se dveře radnice otevřely a z nich vycházeli konšelé a radní Starého města a také mistr Hanuš, pohublý a pobledlý pán. Když zástup došel až před orloj, začal ho mistr Hanuš popisovat. Hanuš orloj spustil a všechno fungovalo tak, jak mělo. Ze všech stran se ozývalo: „To je nádhera!“ „To je krása!“ „Nevídané!“ a „Sláva mistru Hanušovi!“

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Hanuš zavedl konšely a radní do strojovny orloje a vysvětloval jim, k čemu ozubená kolečka slouží a jak stroj funguje. Radní nejvíc obdivovali kalendářové kolo, které má na svém okraji 365 vroubků a které se, jak jim mistr vysvětlil, otočí pouze jednou za rok, každý den o jeden vroubek.

„Mnoho zemí jsem zcestoval,“ řekl radní Martin, „ale nikde jsem neviděl stroj podobný tomu pražskému.“ „Ano, máme v Praze velikou vzácnost,“ dodal konšel Holub. Na ta slova se primátor a někteří radní zarazili: „Co když mistr Hanuš odejde a v jiném městě sestrojí orloj podobný, nebo dokonce i hezčí?“

A tak začali vymýšlet plán, jak tomu zabránit.

O několik dní později krátce před půlnocí zaklepal někdo na dveře Hanušovy pracovny. Když Hanuš otevřel, vtrhli do místnosti tři muži v černých pláštích,

kapuce měli stažené hluboko do tváře, a mistra oslepili!

Hanuš od toho dne chřádl a soužil se. Když cítil, že se blíží jeho poslední hodinka, nechal se svým pomocníkem odvést do strojovny orloje. Tam chvíli poslouchal tikot hodinového stroje, a když venku Kostlivec zatahal za zvonec, sáhl mistr do složitého mechanismu a vyndal z něho jedno kolečko. V tu ránu se orloj se skřípotem a sténáním zastavil a spolu s ním se zastavilo i srdce mistra Hanuše.

Dlouhá léta trvalo, než se našel někdo, kdo stroj zase opravil a uvedl do chodu.

KOLOROVANÁ KRESBA: Mariana MUBEMZEMOVÁ

FOTO: Sára, Katka

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Zjednodušená verze:

Kdysi dávno žil v Praze jeden starý muž jménem Hanuš. Hanuš je známý tím, že sestrojil velké hodiny, kterým se říká orloj. Tyto hodiny zdobily postavy Kostlivce, Turka a zlatého kohouta.

Lidé přicházeli a obdivovali jejich krásu. Mistr Hanuš byl jediným na světě, kdo dokázal sestavit takové hodiny. Lidé se ale začali obávat, že mistr Hanuš odejde z Prahy a hodiny sestaví i v jiném městě. Chtěli být výjimeční a jedineční. Přemýšleli, jak tomu zabránit a odhodlali se k zlému činu. Hanušovi velmi ublížili ...

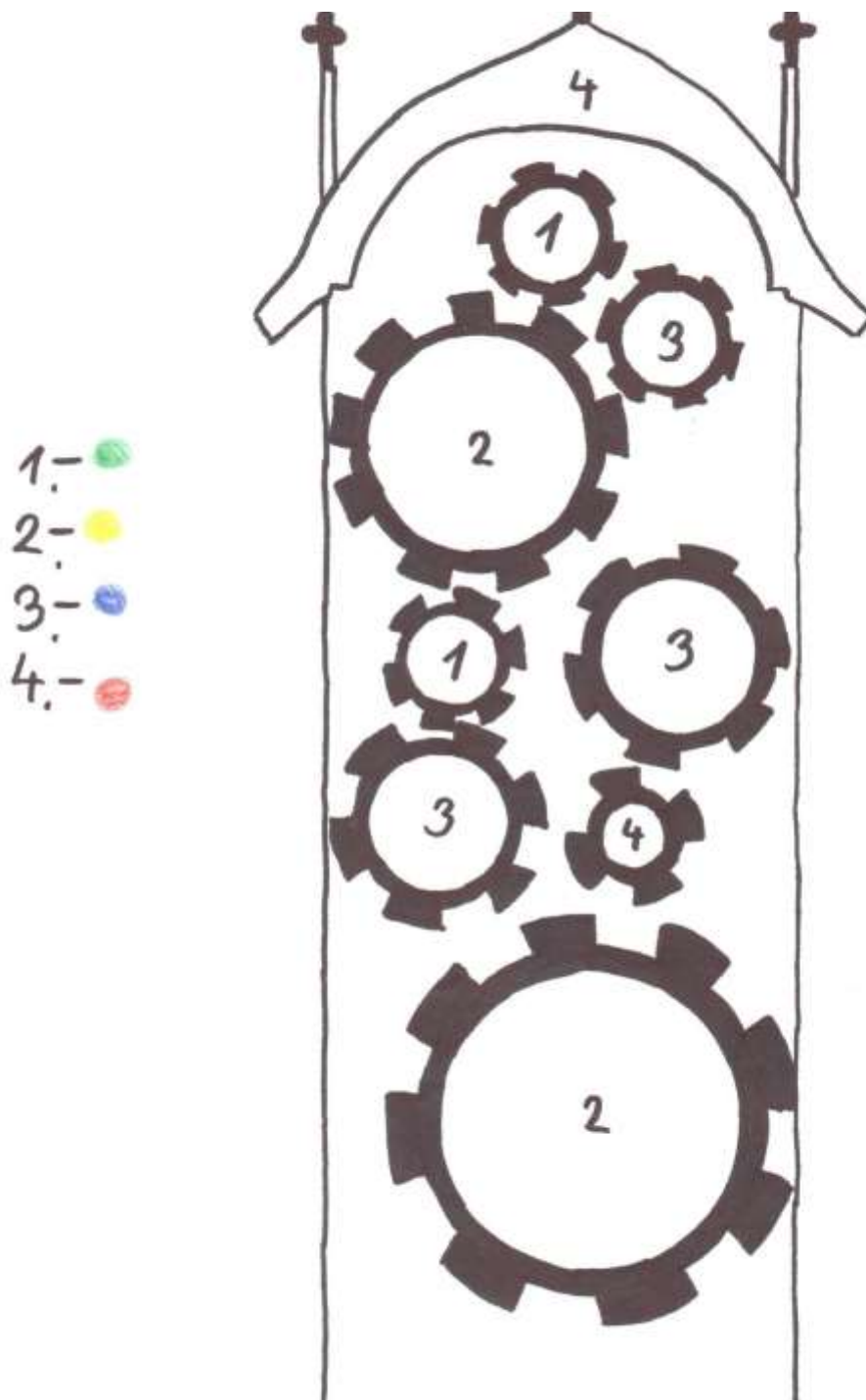
„To jim nedaruju,“ řekl vzteky Hanuš a rozhodl se, že hodiny zastaví. Nechal se odvést do věže a tam orloj zničil.

Dlouhá léta trvalo, než se někomu podařilo hodiny opravit.

Praha a pražské pověsti

*Vybarvěte kolečka podle čísel.
 Vypracovala Zuzka H.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

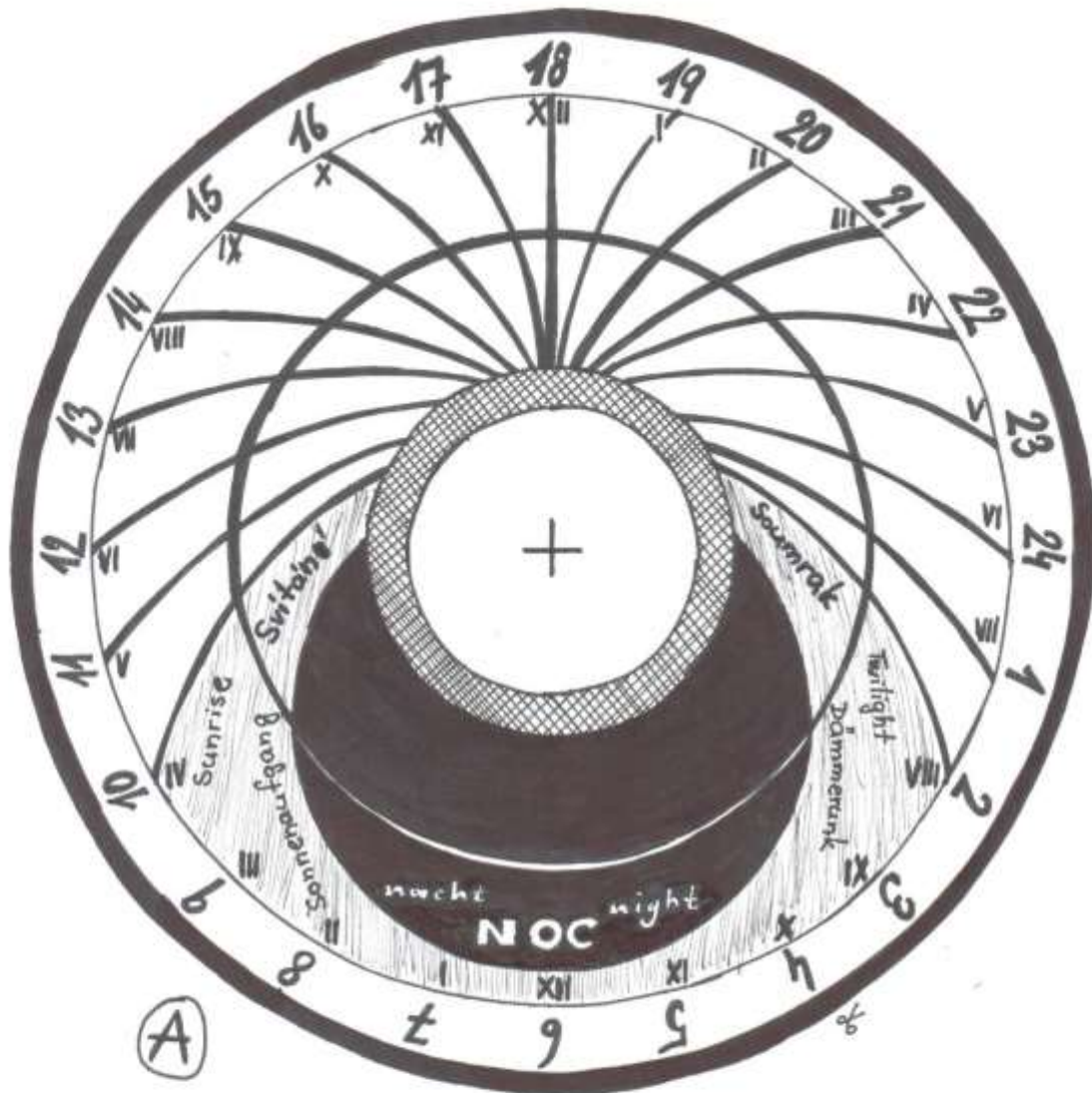

*Praha a pražské pověsti**Vypracovala Anna R.***Mistr Hanuš a Staroměstský orloj**

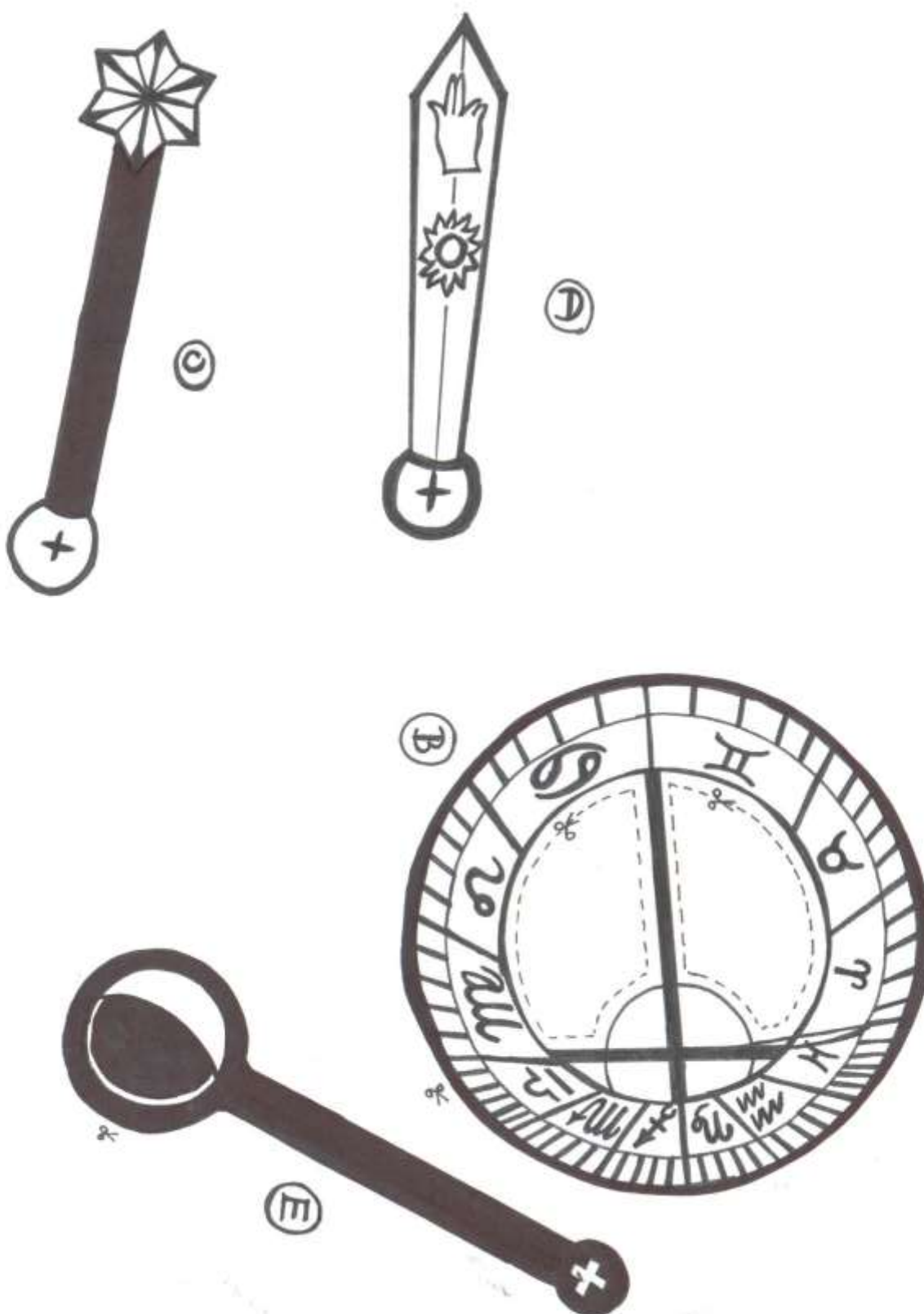
Mistr Hanuš ztratil při výrobě orloje poslední šroubek a celý orloj se mu rozsypal. Tvým úkolem je poskládat orloj zase zpět a zajistit patentkou do doby, než Hanuš najde poslední šroubek.

Písmenka ti napoví, jak jej máš sestavit (A – dole, E - nahoře)

Než jednotlivé části orloje vystřihneš, můžeš si je vybarvit (bud' podle vlastní fantazie, nebo podle vzoru).

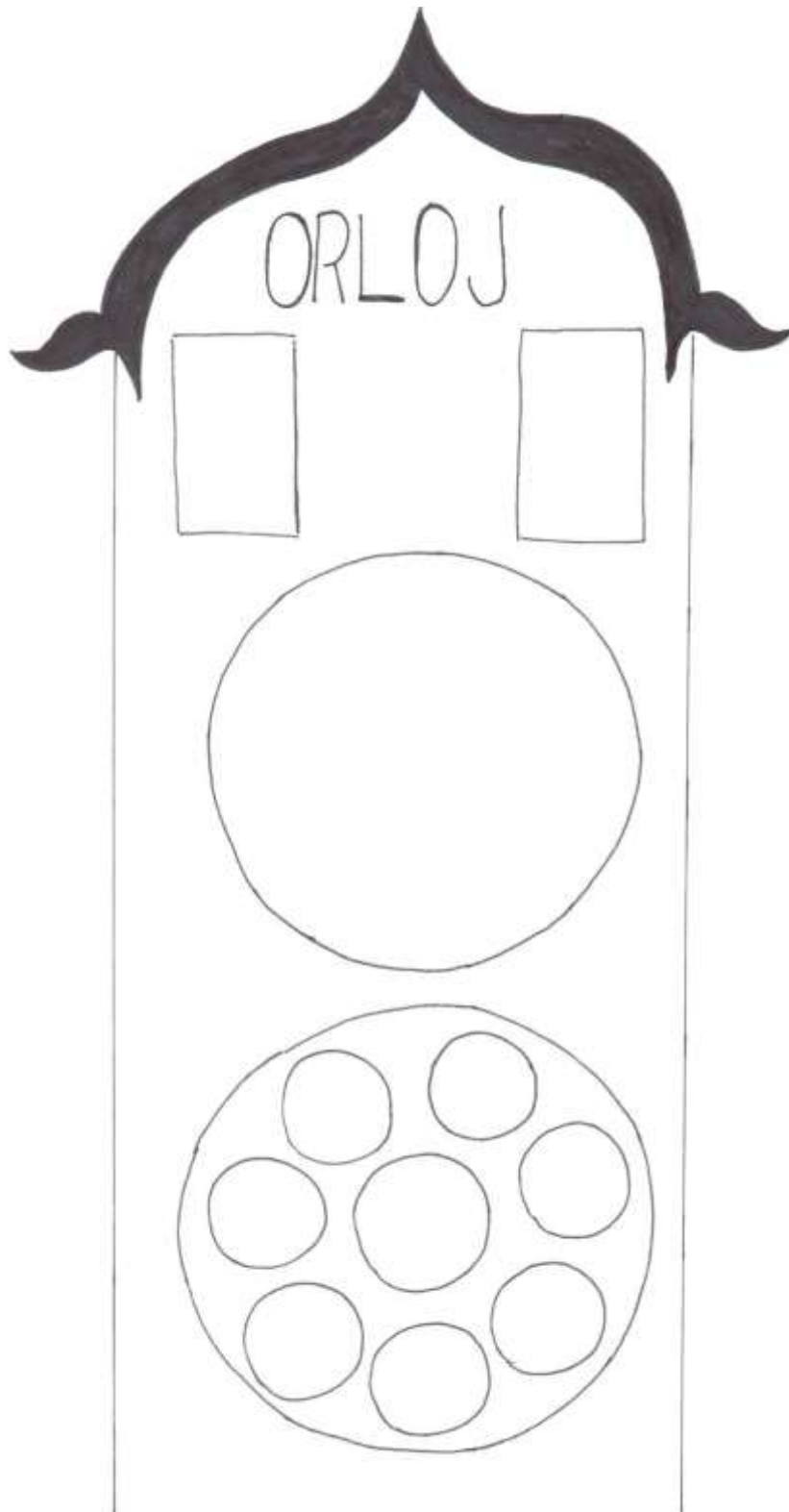
Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Praha a pražské pověsti

*Obtáhněte pastelkami všechna okénka a vybarvěte je.
Vypracovala Katka B.*

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.